

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2015 ел, 19 май

КАРАР

№ 357

г. Казань

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә конкуренцияне үстерү чаралары турында» 2010 ел, 9 апрель, 251 нче карарына үзгәрешләр кергү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә конкуренцияне үстерү чаралары турында» 2010 ел, 9 апрель, 251 нче карарына (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 ел, 25 сентябрь, 800 нче; 2013 ел, 27 июнь, 441 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) түбәндәге үзгәрешне кертәргә:

элегә карарга теркәлгән 3 нче кушымтаны яңа редакциядә бәян итәргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

И.Ш.Халиков

Татарстан Республикасы
Министлар Кабинетынын
2010 ел, 9 апрель, 251 нче
карарына 3 нче кушымта
(Татарстан Республикасы
Министлар Кабинетынын
2015 ел, 19 май, 357 нче
карары редакциясендә)

Форма

Урын милекчесе белән күпфатирлы йорт белән идарә итү
№ ____ ҮРНӘК ШАРТНАМӘСЕ

_____ шәһәре

20__ ел, «__» _____

Милеккә хокукны теркәү турында _____ елдагы № _____ таныклык
нигезендә эш итүче _____
адресы буенча күпфатирлы йортта урнашкан (алга таба – күпфатирлы йорт)
_____ (торак, торак булмаган) урын милекчесе, алга таба
«Милекче», бер яктан, һәм күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча Низамнамә
(Нигезләмә) һәм әлегә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга _____ елдагы
№ _____ лицензия нигезендә эш итүче директоры
_____ йөзәндә, алга таба «Идарә итүче оешма»,
икенче яктан, алга таба бергә «Яклар» дип аталучылар, әлегә күпфатирлы йорт
белән идарә итү шартнамәсен (алга таба – Шартнамә) түбәндәгә эш турында
төзедек:

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Әлегә Шартнамә гражданның күпфатирлы йортта уңайлы һәм имин
яшәү шартларын тәмин итү, күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтнең сакланышын,
аның белән идарә итүне, тиешенчә карап тотуны һәм ремонтлауны тәмин итү,
шулай ук Милекчене торак һәм коммуналь хезмәтләр белән тәмин итү
максатларында төзелде.

1.2. Әлегә Шартнамә күпфатирлы йортлар милекчеләренә турыдан-туры
катнашуы формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) 201__ елның «__»
_____ үткәрелгән гомуми жыелышы карары (яисә ачык конкурс беркетмәсе, шул
исәптән конкурс документларын _____ үткәрелгән _____ елдагы
электрон сәүдә мәйданчыгында урнаштырып) нигезендә төзелде.

1.3. Әлегә Шартнамәнең шартлары күпфатирлы йорт милекчеләренә
турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында)
үткәрелгән гомуми жыелышы белән билгеләнде, һәм барлык урыннар милекчеләре
өчен дә бертөсле булып тора.

1.4. Күпфатирлы йорттагы бүлмэләр милекчеләренен гомуми жыелышы элге күпфатирлы йортның югары идарә органы булып тора. Бүлмә милекчеләренен гомуми жыелышлары арасында күпфатирлы йорт белән идарә итүне турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми жыелыш һәм Шартнамә белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда Идарә итүче оешма гамәлгә ашыра.

1.5. Йорт белән идарә итүгә тариф формалаштырганда Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 ел, 9 апрель, 250 нчы карары белән расланган Идарә итүче оешманың, торак милекчеләре ширкәтенен, торак-төзелеш кооперативының һәм бүтән махсулашкан кулланучылар кооперативының якынча штат расписаниесенә туры килгән Идарә итүче оешманың саны исәпкә алына.

1.6. Элге Шартнамәне үтәгәндә Яклар Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Россия Федерациясе Граждан кодексына, Россия Федерациясе Торак кодексына, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2011 ел, 6 май, 354 нче карары белән расланган Күпфатирлы йортлардагы бүлмэләр һәм торак йортлар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләренә, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Россия Федерациясе Хөкүмәтенен коммуналь хезмәтләр күрсәтү буенча кайбер актларына үзгәрешләр кертү турында» 2013 ел, 16 апрель, 344 нче карарына, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2006 ел, 13 август, 491 нче карары белән расланган Күпфатирлы йортта уртак мөлкәтне карап тоту кагыйдәләренә һәм Күпфатирлы йортта уртак мөлкәт белән идарә итү, аны карап тоту һәм ремонтлау буенча сыйфатсыз һәм (яисә) билгеләнгән вакытлардан артып китүче өзеклекләр белән хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр үтәү очрагында торак урынны карап тоту һәм ремонтлау өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләренә, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2006 ел, 23 май, 307 нче карары белән расланган Коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләренә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәткәндә халыкның хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау системасының нәтижәләгән күтәрү чаралары турында» 2010 ел, 19 февраль, 85 нче; «Халыкка күрсәтелә торган торак һәм коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын һәм алар өчен түләү күләменен нигезле булуын арттыру турында» 2011 ел, 09 апрель, 250 нче; «Торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәткән өчен үз вакытында һәм тулы күләмдә түләүче гражданның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау турында» 2010 ел, 14 апрель, 262 нче; «Күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә конкуренцияне үстерү чаралары турында» 2010 ел, 9 апрель, 251 нче карарларына таянып эш итәләр.

1.7. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре уртак жыелышының Идарә итүче оешма сайланган карарында күрсәтелгән алда әйтелгән Милекче (Милекчеләр) вәкиле элге Шартнамәгә имзасын куйганнан соң, 10 календарь көн эчендә күпфатирлы йортка техник документларны һәм йорт белән идарә итүгә бәйлә бүтән документларны Идарә итүче оешмага тапшырырга тиеш.

1.8. Күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтнең составы һәм техник торышы элге Шартнамәне төзү вакытында Күпфатирлы йортның техник торышы актында чагыла (элге Шартнамәгә 1 нче кушымта).

1.9. Күпфатирлы йортның техник торышын бәяләү акты йортны Идарә итүче оешмага идарә итүгә тапшырганда, шулай ук әлеге Шартнамәне тиешле нигезләр буенча өзгәндә төзелә.

2. ШАРТНАМӘ ПРЕДМЕТЫ

2.1. Әлеге шартнамә нигезендә Идарә итүче оешма Милекче йөкләмәсе буенча килешенгән вакыт эчендә күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча түләүле хезмәтләр күрсәтүне һәм (яки) эшләр башкаруны, әлеге йортта уртак мөлкәтне тиешенчә карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүне һәм эшләр башкаруны, әлеге йорттагы урыннар милекчеләренә һәм әлеге йорттагы урыннардан файдаланучы затларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне, күпфатирлы йорт белән идарә итү максатларына ирешүгә юнәлтелгән бүтән эшчәнлекне гамәлгә ашыруны үз өстенә ала.

2.2. Идарә итү объекты:

(ягып җылытылган урышнар күләмен, торак йортта даими яшәүче затлар санын күрсәтеп)

адресы буенча урнашкан күпфатирлы йорт.

2.3. Күпфатирлы йортның уртак мөлкәте составына түбәндәгеләр керә:

а) фатирлар өлеше булмаган һәм күпфатирлы йортта бердән күбрәк торак һәм (яки) торак булмаган бүлмәгә хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән әлеге күпфатирлы йорт урыннары (алга таба – уртак кулланылыштагы урыннар), шул исәптән фатирлар арасындагы баскыч майданчыклары, баскычлар, лифтлар, лифт шахталары һәм бүтән шахталар, коридорлар, коляска кую урыннары, чормалар, техник катлар (бүлмә милекчеләре акчалары исәбеннән йорт эченә кертеп төзелгән гаражлар һәм автомобиль транспорты өчен майданнарны, остаханәләрне, техник чормаларны кертеп) һәм инженер коммуникацияләре, күпфатирлы йортта бердән күбрәк торак һәм (яки) торак булмаган урыннарга хезмәт күрсәтүче башка жиһазлар (пар казаннары бүлмәсен, бойлер бүлмәсен, элеватор үзәкләрен һәм башка инженер жиһазларын кертеп) булган техник подваллар;

б) түбәләр;

в) күпфатирлы йортның чикләүче тотып торучы төзелмәләре (нигезләрне, тотып торучы диварларны, түшәмә плитәләрен, балкон һәм бүтән плитәләрне, тотып торучы колонналарны һәм бүтән чикләүче тотып торучы төзелмәләрне кертеп);

г) бердән артык торак һәм (яки) торак булмаган урынга хезмәт күрсәтүче күпфатирлы йортның чикләүче бүлүче төзелмәләре (уртак кулланылыштагы урыннардагы тәрәзәләр һәм ишекләрне, рәшәткәләрне, парпетларны һәм бүтән чикләүче бүлүче төзелмәләрне кертеп);

д) күпфатирлы йорттагы урыннарның тышкы яки эчке ягында урнашкан һәм бердән күбрәк торак һәм (яки) торак булмаган урынга (фатирга) хезмәт күрсәтүче механика, электр, санитария-техника жиһазлары һәм бүтән жиһазлар;

е) күпфатирлы йорт урнашкан һәм чикләре дөүләт кадастр исәбе мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән, яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары белән, жир кишәрлеге;

ж) күпфатирлы йортка хезмэт күрсәтү, аны куллану һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән бүтән объектлар, күпфатирлы бер йортка хезмэт күрсәтү өчен билгеләнгән трансформатор ярдәмче станцияләрен, жылылык пунктларын, күпфатирлы йорт урнашкан жир кишәрлегенен чикләрендә торган күмәк автомобиль кую урыннарын, гаражларны, балалар һәм спорт мәйданнарын кертәп.

Искәрмә: Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2006 ел, 13 август, 491 нче карары белән расланган Күпфатирлы йортта уртақ мөлкәтне карап тоту кагыйдәләренен 1 статьясы нигезендә, уртақ мөлкәтнен составы күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре тарафыннан билгеләнә (мәсәлән, күпфатирлы йортның уртақ мөлкәте составына милекчеләр карары белән почта тартмалары кертелә ала).

2.4. Милекчегә күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләр исемлеге һәм сыйфаты – әлеге Шартнамәгә 2 нче кушымтада, Торак биналарны һәм коммуналь хужалык объектларын карап тоту, эксплуатацияләү һәм аларга техник хезмэт күрсәтү сыйфаты күрсәткечләренен төп исемлеге әлеге Шартнамәгә 3 нче кушымтада китерелә.

2.5. Әлеге Шартнамәгә 2 нче кушымтада китерелгән Коммуналь хезмәтләр исемлеге һәм сыйфаты Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Гражданнарга коммуналь хезмәтләр күрсәтү тәртибе турында» 2006 ел, 23 май, 307 нче карары нигезләмәләренә туры килергә тиеш.

2.6. Әлеге Шартнамәгә 3 нче кушымтада китерелгән Торак биналарны һәм коммуналь хужалык объектларын карап тоту, эксплуатацияләү һәм аларга техник хезмэт күрсәтү сыйфаты күрсәткечләренен төп исемлеге Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Халыкка күрсәтелә торган торак һәм коммуналь хезмәтләрнен сыйфатын һәм алар өчен түләү күләменен нигезле булуын арттыру турында» 2011 ел, 9 апрель, 250 нче карары белән расланган торак биналарны һәм коммуналь хужалык объектларын карап тоту, эксплуатацияләү һәм аларга техник хезмэт күрсәтү сыйфатының төп күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

2.7. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен уртақ мөлкәтен карап тоту һәм ремонтлау буенча Милекчеләргә күрсәтелә торган мәжбүри хезмәтләр һәм эшләр исемлеге әлеге Шартнамәгә 4 нче кушымтада китерелә.

2.8. Әлеге шартнамәгә 8 нче кушымтада китерелгән Күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча хезмәтләр һәм (яки) эшләр исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 ел, 15 май, 416 нчы карары белән расланган Күпфатирлы йортлар белән идарә итү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру кагыйдәләре нигезендә күпфатирлы йортлар белән идарә итү стандартларына туры килергә тиеш.

2.9. Әлеге Шартнамә буенча хезмәтләр һәм эшләр исемлеге гамәлдәге законнар нигезендә ике данәдә төзелгән һәм Яклар тарафыннан имзаланган әлеге Шартнамәгә өстәмә килешү төзү юлы белән үзгәртелергә мөмкин.

3. ЯКЛАРНЫҢ БУРЫЧЛАРЫ

3.1. Якларның бурычлары түбәндәгеләр:

3.1.1. Күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне норматив хокукый актлар, шулай ук санитария һәм эксплуатацияләү нормалары, янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләре таләпләре нигезендә карап тотарга.

3.1.2. Гражданнарның яшәүләре, күпфатирлы йортның торак булмаган урыннарында урнашкан оешмаларның эшчәнлеген өчен уңайлы һәм имин шартлар тудырырга һәм тәмин итәргә

3.2. Милекченең бурычлары:

3.2.1. Күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен бары тик бер генә идарә итүче оешма белән төзәргә.

3.2.2. Аның милкендә булган урыннарны, шулай ук күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне аларның билгеләнеше нигезендә кулланырга.

3.2.3. Күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карап тотуга чыгымнарда әлеге мөлкәتكә уртак милек хокукында үзеннән өлешен тәнгәл рәвештә катнашырга.

3.2.4. Әлеге Шартнамә буенча күрсәтелгән хезмәтләр өчен бүлмәләр милекчеләренән турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми жылышы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә үз вакытында түләргә.

3.2.5. Йорт эчендәге инженер жиһазлары системаларын, йортның конструктив элементларын, исәпләү жайланмаларын үз вакытында тикшерү, хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау өчен, аварияләргә бетерү һәм тикшерүдә тоту өчен тиешле вәкаләтләргә булган Идарә итүче оешма хезмәткәрләренә һәм тикшерүдә тоту оешмаларының вазыйфаларына милек хокукындагы урынга(-нарга) керүләрен тәмин итәргә.

3.2.6. Яшәү уңайлыklarын бозуга китерүче, гражданнарның гомеренә һәм сәламәтлегенә, иминлегенә куркыныч тудыручы челтәрләреннән, жиһазның, исәпләү жайланмаларының ватылуын, коммуналь хезмәтләр сыйфаты параметрлары кимүен ачыклау турында кичекмәстән Идарә итүче оешмага хәбәр итәргә.

3.2.7. Биләнгән урынга үз исәбеннән агымдагы ремонтлау, шулай ук үз гаебен белән бозган очракта уртак мөлкәتكә ремонт эшләргә үткәрергә.

3.2.8. Ай саен үз вакытында һәм мөстәкыйль рәвештә фатирдагы (шәхси) исәпләү жайланмалары күрсәткечләрен алуны гамәлгә ашырырга һәм аларны Идарә итүче оешмага хисап аеннан соң килә торган айның ____ көненә кадәр тапшыру яки Идарә итүче оешма белән алдан ук килешенгән вакытта Идарә итүче оешма вәкилләренә йә күпфатирлы йорт советының рәисенә күрсәткечләргә алу өчен керүне тәмин итү.

3.2.9. Йорт эчендәге инженер челтәрләрен яңадан жиһазламаска, гамәлдәге хезмәтләр хисабы схемаларын бозмаска, шул исәптән идарә итүче оешма белән килештермичә исәпләү жайланмаларын пломбалауны бозу, аларның инженер челтәрләргә составындагы урынын үзгәртү һәм демонтажлау белән бәйле гамәлләр кылмаска.

3.2.10. Бер ай вакыт эчендә Идарә итүче оешмага законнар белән билгеләнгән тәртиптә биләнгән урынны яңадан планлаштыру һәм яңадан жиһазлау турында хәбәр итәргә.

3.2.11. Йорт эчендәге электр челтәрләреннән техник мөмкинлекләреннән артып китүче куәтле машиналар һәм көнкүреш электр приборлары, ябу арматурасын көйләүче ягып жылыту приборларының өстәмә секцияләрен житештермәскә, ялгамаска һәм кулланмаска, шулай ук Идарә итүче оешма белән килештермичә техник паспортлары (таныклыклары) булмаган, эксплуатацияләү куркынычсызлыгы таләпләренә һәм санитария-гигиена нормативларына җавап бирмәгән көнкүреш

приборлары һәм жиһазлары, суны чистарту индивидуаль приборларын керттеп, ялгамаска һәм кулланмаска.

3.2.12. Милекченеке булган торак урыннарда бергә яшәүче яки аны кулланучы юридик хокуклы гражданның элекке Шартнамә шартлары белән таныштырырга.

Милекче белән бергә яшәүче гаилә әгъзалары барлык хокуклардан аның белән тигез дәрәжәдә файдаланалар һәм элекке Шартнамәдән чыгучы барлык бурычларны үтиләр, әгәр дә Милекче һәм аның гаилә әгъзалары арасында килешү белән башкасы билгеләнмәгән булса.

3.2.13. Гражданның торак урыннан чыгарганнан соң яки анда керткәннән соң биш эш көннән дә соңга калмыйча бу турыда Идарә итүче оешмага язмача хәбәр жиберергә.

3.2.14. Идарә итүче оешма тарафыннан тапшырылган йөкләмәне үтәү турында хисап буенча каршы килүләргә элекке Шартнамә шартлары нигезендә аны тапшырганнан соң _____ көн дәвамында хәбәр итәргә. Билгеләнгән вакытта каршы килүләр тапшырылмаган очракта хисап кабул ителгән дип санала.

3.2.15. Гамәлдәге законнар нигезендә бүтән бурычларны үтәргә.

3.3. Идарә итүче оешма бурычлары:

3.3.1. Идарә итүче оешма элекке Шартнамәне имзалаганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча аны үти башларга тиеш.

3.3.2. Күпфатирлы йорт белән элекке Шартнамә шартлары һәм законнар нигезендә идарә итәргә, һәм шуның өчен:

Милекчегә тиешле сыйфатта торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәтергә;

Милекче (яки аның вәкиле) исемнән һәм исәбәннән оешмалар – коммуналь хезмәтләр белән тәмин итүчеләр белән шартнамәләр төзәргә;

хезмәтләр белән тәмин итүчеләрнең һәм подрядчыларның шартнамә вазыйфаларын үтәүләрен таләп итәргә һәм тикшерүдә тотарга;

хезмәтләр белән тәмин итүчеләрнең һәм подрядчыларның шартнамә вазыйфаларын үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү фактларын билгеләргә һәм теркәргә, тиешле актларны төзүдә катнашырга.

3.3.3. Уртақ мөлкәтне карап тотарга һәм агымдагы ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтергә һәм эшләр башкарырга, шуның өчен:

ачык конкурслар нигезендә уртақ мөлкәтне карап тоту һәм агымдагы ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкару өчен үтәүчеләрне (подряд, шул исәптән махсуслашкан, оешмаларын) сайлауны үткәрү, шул исәптән конкурс документларын электрон сәүдә мәйданчыгында урнаштырып, һәм алар белән Милекче исемнән һәм исәбәннән шартнамәләр төзү яисә уртақ мөлкәтне карап тоту һәм агымдагы ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкаруны мөстәкыйль рәвештә тәмин итәргә;

подрядчыларның шартнамә вазыйфаларын үтәүләрен таләп итәргә һәм тикшерүдә тотарга;

подрядчылар белән төзелгән шартнамәләр буенча эшләнгән һәм күрсәтелгән эшләрбелән хезмәтләрне кабул итәргә;

подрядчыларның шартнамә вазыйфаларын үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү фактларын билгеләргә һәм теркәргә, тиешле актларны төзүдә катнашырга;

Милекчегә (яки аның вәкиленә) күпфатирлы йортта капитал ремонтлау үткәрү хокукына ачык конкурс оештыру турында капитал ремонтлау эшләрен үткәрү исемлеге вә вакытлары һәм аларны үткәргә смета буенча, һәрбер урын милекчесе өчен капитал ремонтлауга түләү күләме буенча, әгәр дә ремонт эшләре кешеләрне чыгармыйча үткәрелә алмаса, капитал ремонтлау вакытында милекчеләрне һәм яллаучыларны капитал ремонтлау булырга тиешле урыннан маневр фонды урынына күчерү буенча тәкъдимнәр, шул исәптән конкурс документларын электрон сәүдә мәйданчыгында урнаштырып, шулай ук әгәр дә гражданнар биләгән капитал ремонтлау булырга тиешле торак урын элге ремонтлау нәтижәсендә сакланып кала алмаса, аларга башка урын бирү буенча тәкъдимнәр әзерләргә һәм тапшырырга;

Милекчегә (яки аның вәкиленә) агымдагы ремонтлау һәм аларны үткәргә смета буенча эшләр үткәрү хокукына ачык конкурс оештыру турында, шул исәптән конкурс документларын электрон сәүдә мәйданчыгында урнаштырып, һәрбер урын милекчесе өчен агымдагы ремонтлауга түләү күләме буенча тәкъдимнәр әзерләргә һәм тапшырырга;

күпфатирлы йортны сезонлы эксплуатациягә әзерлекне гамәлгә ашырырга;

күпфатирлы йортка авария-диспетчерлык (авария) хезмәте күрсәтүне тәмин итәргә;

участок полициясе вәкаләтле хезмәткәрләре, тиешле территориаль ижтимагый үзидарәнә күзәтү советы һәм йорт буенча башлык белән үзара бәйләнештә күпфатирлы йортта жәмәгать тәртибен һәм тынычлык саклауны тәмин итәргә;

йорт эчендәге жиһазларның торышына яки урыннар эчендә урнашкан йортның тотып торучы төзелмәләренә техник караулар үткәрү турында, аларны ремонтлау яки алыштыру һәм уртак йорт мөлкәтен карап тоту һәм яндагы территорияне төзекләндерү буенча бүтән эшләр турында гражданнар алдан ук язмача хәбәр жибәргә, алда әйтелгән эшләренә үткәрү вакытларын килештергә;

билгеләнгән вакытларда күпфатирлы йортка техник караулар үткәргә һәм йортның торышын чагылдырган мәгълүматларга, күпфатирлы йортның техник торышы актындагы тикшерү нәтижәләре нигезендә, төзәтмәләр кертергә.

3.3.4. Милекчәнен күпфатирлы йорт белән идарә итүгә бәйле мәнфәгатьләрен дәүләт органнарында һәм башка оешмаларда чагылдырырга.

3.3.5. Күпфатирлы йортның уртак мөлкәте составына кергән объектларның сакланышын һәм тиешенчә кулланылышын тәмин итәргә.

3.3.6. Милекчә (яки аның вәкиле) таләбе буенча элге шартнамәне үтәү максатында аны Идарә итүче оешма кылган гамәлләр, төзегән килешүләр шартлары белән таныштырырга.

3.3.7. Милекчегә (яки аның вәкиленә) Идарә итүче оешманың күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә үзлектән көйләнүче оешмада сертификатлаштыру үткән идарә итүче оешмаларның, торак милекчеләре ширкәтенә, торак-төзелеш кооперативларының яки бүтән махсуслашкан кулланучылар кооперативының һәм аларның подряд оешмаларының реестрына керү-көрмәве турында, аның рейтингын исәпкә алып, ел саен мәгълүмат бирергә.

3.3.8. Милекчегә (яки аның вәкиленә) Идарә итүче оешманың күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләре белән шартнамә бурычларын бозган идарә итүче

оешмаларның, торак милекчеләре ширкәтенен, торак-төзелеш кооперативларының яки бүтән махсуслашкан кулланучылар кооперативының һәм аларның подряд оешмаларының житәкчеләре реестрына керү-көрмәве турында ел саен мәгълүмат бирергә.

3.3.9. Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2010 ел, 23 сентябрь, 731 нче карары белән расланган Эшчәнлекләрен күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәгълүмат ачу стандарты нигезендә милекченен (яки аның вәкиленен) мәгълүмат алу мөмкинлеген тәмин итәргә.

3.3.10. Участок полициясе вәкәләтле хезмәткәрләре, территорияль ижтимагый үзидарәләре вәкилләре һәм йорт буенча башлык белән үзара бәйләнештә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен дәрәс түләү максатында йортта гамәлдә яшәүче гражданны санын мониторинглауны гамәлгә ашырырга.

3.3.11. Күпфатирлы йортка, йорт эчендәге инженер жиһазларына һәм йорт янын төзекләндерү объектларына техник документларны (мәгълүматлар базасы), шулай ук Шартнамәне үтәү белән бәйлә бухгалтерлык, статистика, хужалык-финанс документларын һәм исәп-хисапларын алып барырга һәм сакларга.

3.3.12. Торак, коммуналь һәм бүтән хезмәтләр күрсәткән өчен түләүләрен законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм вакытларда күчәргә, жыярга, яңадан исәпләргә, һәм Милекчегә түләү сәтын хисап аеннан соң килә торган айның _____ көненә кадәр мөстәкыйль рәвештә яки өченче затларны жәлеп итү юлы белән тапшырырга һәм алар тарафыннан шартнамә бурычларының үтәлешен тикшерүдә тотарга.

3.3.13. Оешмаларга төзелгән шартнамәләр белән билгеләнгән тәртиптә һәм вакытларда алар тарафыннан күрсәтелгән хезмәтләр өчен Милекчедән алган түләү акчаларын күчәргә. Торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәткән өчен түләүләрен жыю буенча эшнең нәтижәләлеген арттыру максаты белән түбәндәге нигезләмәләрен кулланырга:

күрсәтелгән түләүне үз вакытында түләмәгән өчен Милекченен жаваплылыгын күздә тотучы Россия Федерациясе Граждан кодексының 395 статьясы;

Милекченен матди фәйдасы сыйфатында күрсәтелгән торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләмәгән чаралар күләмен күздә тотучы Россия Федерациясе Салым кодексының 212 статьясы.

3.3.14. Милекчегә (яки аның вәкиленә) коммуналь хезмәтләргә тарифлар үзгәрү турында түләү документларын (алар нигезендә түләүләр башка күләмдә кертеләчәк) тапшыру көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча язма рәвештә мәгълүмат бирергә.

3.3.15. Милекче (яки аның вәкиле) белән ел саен күпфатирлы йорт керем-чыгымнары сәтасын һәм уртак мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүгә тарифларны килештерергә.

3.3.16. Милекченен (яки аның вәкиленен) мөрәжәгәтләрен карарга һәм билгеләнгән вакытларда тиешле чаралар күрергә.

3.3.17. Хисап елыннан соңгы елның I кварталы эчендә яки күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми жылышы карары белән

билгелэнгән вакытларда Милекчегә (яки аның вәкиленә) әлеге шартнамәне үтәү турында хисап (әлеге шартнамәгә 5 нче кушымта нигезендә) тапшырырга.

3.3.18. Әлеге Шартнамә белән каралган бурычларны, Милекченең (яки аның вәкиленең) күрсәтмәләренә таянып эш итеп, тиешенчә һәм үз вакытында үтәргә. Милекченең (яки аның вәкиленең) күрсәтмәләре законлы, тормышка ашырырлык һәм тәгаен булырга тиеш.

3.3.19. Законнар белән күздә тотылган бүтән бурычларны үтәргә.

4. ЯКЛАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ

4.1. Милекче түбәндәге хокукларга ия:

4.1.1. Күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәттән файдаланырга, билгелэнгән стандартлар һәм нормалар нигезендә үз вакытында сыйфатлы торак һәм коммуналь хезмәтләр алырга.

4.1.2. Күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча эшләрне планлаштыруда, эш планы үзгәргәндә карарлар кабул итүдә катнашырга.

4.1.3. Кирәк булган очракта Идарә итүче оешма белән килешенгән шартларда күпфатирлы йортка су, электр энергиясе, ягып жылытуны бирүне вакытлыча туктату турында гариза белән Идарә итүче оешмага мөрәжәгать итәргә.

4.1.4. Идарә итүче оешманың гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белән торак фондының сакланышын тикшерүдә тотуны гамәлгә ашыручы дәүләт органнарына яки бүтән органнарға, шулай ук үзенң хокукларыңны һәм мәнфәгатьләреңне яклау өчен судка мөрәжәгать итәргә.

4.1.5. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 ел, 23 сентябрь, 731 нче карары белән расланган Эшчәнлекләрен күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәгълүмат ачу стандарты нигезендә мәгълүмат алу мөмкинлеге белән тәмин ителергә.

4.1.6. Идарә итүче оешманың әлеге Шартнамәне гамәлгә ашыру максатында төзелгән шартнамәләр белән танышырга.

4.1.7. Хисап елыннан соңгы елның I кварталы эчендә яки күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренең турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми жылышы карары белән билгелэнгән вакытларда Идарә итүче оешмадан әлеге шартнамәне үтәү турында хисап (әлеге шартнамәгә 5 нче кушымта нигезендә) таләп итәргә.

4.1.8. Әлеге Шартнамәнең 7 пункты нигезендә Идарә итүче оешма тарафыннан әлеге Шартнамә буенча бурычларны үтәү вакытларын һәм сыйфатын тикшерүдә тотуны гамәлгә ашырырга.

4.1.9. Күпфатирлы йортта уртақ мөлкәт белән идарә итү, аны карап тоту һәм ремонтлау буенча сыйфатсыз һәм (яисә) билгелэнгән вакытлардан артып китүче өзеклекләр белән хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр үтәү очрагында торак урынны карап тоту һәм ремонтлау өчен түләү күләмен үзгәртүне таләп итәргә.

4.1.10. Күпфатирлы йортта сыйфатсыз һәм (яисә) билгелэнгән вакытлардан артып китүче өзеклекләр белән коммуналь хезмәтләр күрсәтү очрагында коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләмен үзгәртүне әлеге Шартнамәгә 3 нче кушымтада билгелэнгән тәртиптә таләп итәргә.

4.1.11. Идарэ итүче оешмадан, шул исэптэн суд тэртибендэ, неустойкалар, пенялар түлэүне, Идарэ итүче оешманың элеге Шартнамэ буенча үзлэренен бурычларын үтэмэү яисэ тиешенчэ үтэмэү нэтижэсендэ китергэн зыяннарны каплауны талэп итэргэ.

4.1.12. Торак-коммуналь хезмэтлэр күрсэтүче оешмаларнын эшен тикшерүдэ тотарга, торак-коммуналь хезмэтлэр күрсэтмэү яки тиешенчэ күрсэтмэү фактларын билгелэргэ һәм теркэргэ, тиешле актларны төзүдэ катнашырга

4.1.13. Милекчелэрнең турыдан-туры катнашу формасында (читтэн торып тавыш бирү формасында) үткэрелгэн гомуми жыелышында элеге Шартнамэне үзгэртү яисэ өзү турында мәсьэлэлэрне карау хакында законнар белэн билгелэнгэн тэртиптэ тэкьдимнэр кертергэ.

4.1.14. Күпфатирлы йорттагы урынга милек хокукыннан чыгуучы законнар белэн каралган бүтэн хокукларны гамэлгэ ашырырга.

4.2. Идарэ итүче оешма түбэндэге хокукларга ия:

4.2.1. Элеге Шартнамэ белэн күздэ тотылган бурычларны үтэү максатында эшлэр башкару, хезмэтлэр күрсэтү өчен өченче затлар белэн шартнамэлэр төзэргэ.

4.2.2. Милекченең элеге Шартнамэ буенча бурычларын бозу нэтижэсендэ күргэн зыяннарны каплауны законнар белэн билгелэнгэн тэртиптэ талэп итэргэ.

4.2.3. Милекчедэн аның гаебе белэн бозылган күпфатирлы йорттагы уртак мөлкэтне ремонтлауга чыгымнарны каплауны талэп итэргэ.

4.2.4. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчелэрененң турыдан-туры катнашу формасында (читтэн торып тавыш бирү формасында) үткэрелгэн гомуми жыелышы белэн билгелэнгэн шартларда тапшырылган хезмэт бүлмэлэреннэн һәм башка мөлкэттэн аларның билгелэнеше нигезендэ файдаланырга.

4.2.5. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчелэрененң турыдан-туры катнашу формасында (читтэн торып тавыш бирү формасында) үткэрелгэн гомуми жыелышы карары буенча торак, подвал, чорма бүлмэлэрен, чарлаklarны арендага бирергэ. Элеге бүлмэлэрне арендага бирүдэн керемнэрне күпфатирлы йортны ремонтлауга һәм ана хезмэтлэр күрсэтүгэ, күпфатирлы йортны карап тоту белэн бэйле хужалыкны үстерүгэ юнэлдерергэ.

4.2.6. Күпфатирлы йорттагы торак урыннарны карап тоту һәм ремонтлау өчен түлэү күлэме турында урыннар милекчелэрененң уртак жыелышына тэкьдимнэр кертергэ.

4.2.7. Милекчедэн күрсәтелгән хезмэтлэр өчен вакытында түлэүне талэп итэргэ.

4.2.8. Торак-коммуналь хезмэтлэр өчен түлэү бурычларын түлэтү буенча чаралар күрергэ.

4.2.9. Милекче яки яллаучылар агымдагы ай ахырына кадэр Милекченеке булган урыннардагы исэплэү жайланмалары күрсәткечлэре турында мэгьлүматларны тапшырмаган очракта, хезмэтлэр өчен түлэү күлэмен, расланган нормативларны кулланып, алга таба Милекче исэплэү жайланмалары күрсәткечлэре турында мэгьлүматларны тапшырганнан соң хезмэтлэр өчен түлэүне яңадан исэплэп исэп-хисап үткэрергэ.

4.2.10. Исэплэү жайланмалары күрсәткечлэре нигезендэ ресурслардан файдалану исэбенең дөреслеген тикшерүне оештырырга. Милекче тапшырган

мәгълүматлар туры килмәгән очракта, исәпләү жайланмаларының гамәлдәге күрсәткечләре нигезендә күрсәтелгән хезмәтләр өчен түләү күләменә янадан исәпләү үткәргә.

4.2.11. Куелган исәпләү жайланмаларының эшләвен һәм пломбаларның сакланышын тикшерергә.

4.2.12. Уртақ мөлкәтне карап тоту буенча эшләр башкаруны һәм хезмәтләр күрсәтүне, коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы подряд оешмаларының эшчәнлеген, һәм аларның шартнамә шартларына туры килүен тикшерүдә тотарга.

4.2.13. Идарә итүче оешманың вәкаләтләренә караган законнар белән күздә тотылган бүтән хокукларны гамәлгә ашырырга.

5. ЯКЛАРНЫҢ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ

5.1. Әлеге Шартнамә буенча бурычларны үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта, Яклар законнар һәм әлеге Шартнамә белән билгеләнгән нигездә җаваплы булалар.

5.2. Милекче түбәндәгеләр өчен җаваплы:

5.2.1. Әлеге Шартнамә көчендә булганда хокукый булмаган гамәлләр нәтижәсендә китерелгән зыян өчен; Идарә итүче оешма тарафыннан өченче затларның, шул исәптән ресурслар белән тәэмин итүче оешмаларның дөгъвалары буенча суд карары белән билгеләнгән, Идарә итүче оешма тарафыннан китерелгән зыян өчен.

5.2.2. Вакытында түләнмәгән сумманың һәр көн кичектерелүе өчен билгеләнгән түләү вакытыннан соң килә торган көннән башлап гамәлдә түләнгән көнгә кадәр түләү вакытында гамәлдә булган Россия Федерациясе Үзәк Банкының рефинанслау ставкасының өч йөздән бере күләмендә Идарә итүче оешмага пеня түләү юлы белән әлеге Шартнамә буенча түләүне үз вакытында һәм тулы күләмдә кертмәгән өчен.

5.2.3. Торак йортларда билгеләнгән тәртиптә теркәлмәгән затлар яшәгән һәм торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләмәгән очракта Идарә итүче оешмага китерелгән зыяннар өчен.

5.3. Идарә итүче оешма үзенең гамәлләре яки гамәл кылмавы нәтижәсендә китерелгән зыян күләмендә; Идарә итүче оешманың читтәге оешмалар белән төзелгән килешүләре буенча; норматив хокукый актлар таләпләренә туры килмәгән хезмәтләр күрсәтүне оештыру өчен Милекчегә китерелгән зыян өчен җавап тоту.

6. ИСӘП-ХИСАП ТӘРТИБЕ

6.1. Шартнамә бәясә торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүнең һәм Милекче (яки аның вәкиле) белән килешү буенча өстәмә хезмәтләр бәясенен суммасы буларак билгеләнә.

Күпфатирлы йорттагы урын милекчесенә торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү үз эченә түбәндәгеләрне кертә:

торақ урынны карап тоту һәм ремонтлау өчен түләүне, шул исәптән күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту, агымдагы ремонтлау буенча хезмәтләр һәм эшләр өчен түләүне;

капиталь ремонтлауга кертемне;
коммуналь хезмәтләр өчен түләүне.

6.2. Күпфатирлы йорттагы торақ урынны карап тоту һәм ремонтлау өчен түләү күләме күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренән турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми жыелышында Торақ хезмәтләр өчен түләү күләменән исәп-хисабы буенча методик тәкъдимнамәләренә һәм Идарә итүче оешманың тәкъдимнәрен исәпкә алып билгеләнә. Түләү күләме бер елдан да аз булмаган вакытка билгеләнә.

6.3. Коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләме исәпләү жайланмаларының күрсәтмәләре буенча билгеләнә торган, файдаланган коммуналь хезмәтләрнен күләменән чыгып исәпләнә, алар булмаган очракта – коммуналь хезмәтләрдән файдалану нормативларыннан чыгып исәпләнә.

6.4. Субсидияләр-льготалар торақ-коммуналь хезмәтләренә түләү буенча социаль ярдәм чараларына хокуклары булган гражданнарның аерым категорияләренә, законнар нигезендә даими яшәү урыны буенча бирелә.

6.5. Милекче Идарә итүче оешма күрсәткән хисап исәбенә яки Идарә итүче оешма шартнамә төзегән исәп-хисап үзәгенә исәбенә түләү кертә.

6.6. Түләү Идарә итүче оешма тарафыннан хисап аеннан соң килә торган айның _____ көненән дә соңга калмыйча тапшырылган түләү документлары нигезендә башкарыла.

6.7. Торақ-коммуналь хезмәтләренә сыйфатсыз һәм (яисә) билгеләнгән вакытлардан артып китүче өзеклекләр белән күрсәткән очракта, торақ-коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләме Россия Федерациясә Хөкүмәте белән билгеләнгән тәртиптә үзгәрә.

6.8. Милекчеләр тарафыннан урыннарны кулланмау торақ урыннар һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертмәскә нигез булып тормый.

6.9. Әгәр күпфатирлы йортта жирле үзидарә органнары тарафыннан түләп вакытлыча тору шартларында бирелгән урыннар булса, алар белән идарә итү һәм аларны карап тоту өчен Идарә итүче оешма һәм жирле үзидарә органнары арасында әлеге Шартнамәгә тәңгәл шартнамә төзелә.

7. ИДАРӘ ИТҮЧЕ ОЕШМАНЫҢ ШАРТНАМӘ БУЕНЧА БУРЫЧЛАРЫН ҮТӘҮНЕ ТИКШЕРҮДӘ ТОТУ

7.1. Тикшерү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла ала:

Милекче (яки аның вәкиле) тарафыннан мөстәкыйль рәвештә;

Милекчеләр, йорт буенча башлык, территориаль ижтимагый үзидарәнән күзәтү советы арасыннан төзелгән ревизия төркеме (комиссиясә) тарафыннан;

Милекче белән жәлеп ителгән читтәгә оешма, белгечләр һәм экспертлар (алга таба – Экспертлар) тарафыннан;

Идарә итүче оешманың үзе белән;

хакимият органнары тарафыннан (норматив хокукый актлар таләпләрен үтәүне).

7.2. Тикшерү өчен жәлеп ителүче Экспертларның Милекче язмача рәсмиләштергән тиешле йөкләмәләре булырга тиеш.

Экспертлар белән шартнамә Идарә итүче оешма ризалыгыннан башка төзелә. Идарә итүче оешманың әлегә Шартнамә буенча бурычларын үтәүне тикшерүдә тоту һәм күзәтү максаты белән Экспертларны жәлеп итү турындагы карар Милекчеләрнен турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми жыелышында күпчелек тавышлар белән кабул ителә. Шул ук вакытта Милекчеләр Экспертлар белән шартнамә буенча хезмәтләр өчен түләүгә чыгымнарны торак урынны карап тоту һәм ремонтлау өчен түләү кертү юлы белән әлегә мөлкәткә уртак милек хокукында үз өлешенә тәңгәл рәвештә тотарга тиеш.

Әлегә карарны кабул итү очрагында Экспертлар белән шартнамә, һәр Милекче белән Яклар тарафыннан имзаланган бер документ төзү юлы белән, гомуми жыелыш карарында күрсәтелгән шартларда язмача төзелә.

Экспертлар белән шартнамә шартлары барлык Милекчеләр өчен бер төсле буларак билгеләнә.

Экспертлар белән шартнамәне үзгәртү һәм (яки) өзү гражданның законнары белән күздә тотылган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7.3. Идарә итүче оешманың Шартнамә буенча бурычларын үтәүне тикшерүдә тотуны түбәндәге юллар белән гамәлгә ашырырга мөмкин:

күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карауда (үлчәүдә, сынауда, тикшерүдә) катнашып;

Идарә итүче оешма әлегә Шартнамә буенча бурычларын үтәү белән бәйлә эшләр башкарганда һәм хезмәтләр күрсәткәндә катнашып;

күпфатирлы йортка техник документларның эчтәлеген белән танышып; законнар белән рәхсәт ителгән бүтән юл белән.

Идарә итүче оешманың Шартнамә буенча бурычларын үтәүне тикшерүдә тоту, аерым алганда, түбәндәгеләрне күздә тотарга тиеш:

Идарә итүче оешманың Шартнамә буенча бурычларын бозуны документлаштыру;

Идарә итүче оешманың Шартнамә нигезендә бурычларын үтәү буенча гамәлләрен төзәтүче чаралар кабул итү өчен Милекчеләрнен Идарә итүче оешма менеджменты белән бәйләнешкә керү процедуралары;

Идарә итүче оешмага үзләренең клиентлары – урыннар Милекчеләренең теләкләре, ихтияжлары һәм өстенлекләре турында мәгълүмат туплау һәм тапшыру;

Шартнамәгә үзгәрешләр (эшләр һәм хезмәтләр модульләре составындагы үзгәрешләр) кертү турында тәкъдимнәр эшләргә мөмкинлек бирүче мәгълүмат туплау һәм Милекчегә тапшыру;

Идарә итүче оешманың капиталы ремонтлау үткөрү турында, Шартнамә буенча түләү күләмнәре үзгәрү хакында, Шартнамәгә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәренен нигезләгән бәяләү.

7.4. Идарә итүче оешманың әлегә Шартнамәне үтәү өлешендәге эшчәнлеген тикшерүдә тоту Милекче (Милекчеләр) һәм вәкаләтләре нигезендә аның ышанычлы затлары тарафыннан түбәндәге юл белән гамәлгә ашырыла:

Идарә итүче оешманың жаваплы затларынан, мөрәжәгать итү көненнән соң 5 эш көненнән дә соңга калмыйча, күрсәтелгән хезмәтләр һәм (яки) башкарылган

эшләрнең исемлекләре, күләмнәре, сыйфаты һәм кабатланып торулары турында мәгълүмат алып;

хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкаруның күләмнәрен, сыйфатын һәм кабатланып торуын тикшереп (шул исәптән тиешле экспертиза үткәру юлы белән);

билгеле булган кимчелекләрне бетерү өчен, аларны бетерүнең тулылыгын һәм вакытлылыгын тикшереп, язма рәвештә дөгъвалар, претензияләр һәм бүтән мөрәжәгатьләр тапшырып;

Шартнамәнең әлеге бүлеге нигезләмәләре нигезендә Шартнамә шартларын бозу турында актлар төзеп;

билгеле булган бозулар һәм Идарә итүче оешманың Милекче мөрәжәгатьләренә жавап кайтармау фактлары буенча карар кабул итү өчен, Милекчеләрнең чираттан тыш жыелышы чакырышын, Идарә итүче оешмага әлеге жыелышны үткәру турында хәбәр итеп (көнөн, вакытын һәм урынын күрсәтү юлы белән) булдырып;

торак фондының кулланылышына һәм сакланышына, аның административ йогынты өчен билгеләнгән таләпләргә туры килүенә дәүләт тикшерүен гамәлгә ашыручы органнарға мөрәжәгать итеп, гамәлдәге законнар нигезендә башка инстанцияләргә мөрәжәгать итү.

7.5. Идарә итүче оешманың әлеге Шартнамәне үтәү өлешендәгә эшчәнлеген тикшерүдә тоту Милекче (Милекчеләр) һәм вәкаләтләре нигезендә аның ышанычлы затлары тарафыннан түбәндәгә формаларда гамәлгә ашырыла:

Идарә итүче оешманың әлеге Шартнамә шартларын үтәү турында әлеге Шартнамәгә 5 нче кушымта нигезендәгә форма буенча хисабы;

әлеге Шартнамәгә 6 нчы кушымта нигезендә күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсе буенча эшләр сыйфатын бәяләү актын төзү;

әлеге Шартнамәгә 7 нче кушымта нигезендә Идарә итүче оешманың Шартнамә буенча бурычларын үтәүгә тикшерү чаралары исемлеге, әлеге чараларны гамәлгә ашыру тәртибенен кабатланып торуы, вакытлары һәм өстәмә шартлары;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2010 ел, 23 сентябрь, 731 нче карары белән расланган Эшчәнлекләрен күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәгълүмат ачу стандарты нигезендә Идарә итүче оешма тарафыннан мәгълүмат ачу;

Идарә итүче оешмага тапшырылган акчаларның максатчан кулланылуын тикшерү, шул исәптән Милекчеләр, йорт буенча башлык, территориаль ижтимагый үзидарәнең күзәтү советыннан төзелгән ревизия төркеме (комиссиясе) һәм (яки) Экспертлар, шулай ук дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары тарафыннан тикшерүләр үткәру юлы белән;

тиешле лицензияләренен, рөхсәтнамәләренен, проект һәм техник документларның, эшләр үткәру һәм хезмәтләр күрсәтү өчен кирәкле бүтән документларның булу-булмавын тикшерү;

күпфатирлы йортка һәм йорт янындагы территорияләргә хезмәт күрсәтү буенча эш барышын тикшерү;

хезмәтләр күрсәтү күләмен һәм сыйфатын, чаралар куллануның законлылыгын тикшерүдә тоту;

йортларның һәм йорт яны территорияләренең санитария һәм техник торышын тикшерү.

Күпфатирлы йорт советы Идарә итүче оешма эшчәнлеген тикшерүдә тоту кысаларында:

Милекчеләрнен гомуми жыелышы карарларының үтәлешен тәэмин итә;

Милекчеләрнен гомуми жыелышында тикшерүгә куелган мәсьәләләр сыйфатында күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәттән, шул исәптән әлеге йорт урнашкан жир кишәрлегеннән, файдалану тәртібе турында, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча эшләр планлаштыру һәм оештыру тәртібе хакында, Милекчеләр тарафыннан төзелә торган әлеге йорттагы уртақ мөлкәткә һәм коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә мөнәсәбәтле шартнамә проектларын карау тәртібе турында тәкъдимнәр, шулай ук Күпфатирлы йорт советының, сайлана торган комиссияләреннән компетенциясе мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм карарлар кабул итү әлеге Кодекстка каршы килмәгән мәсьәләләр буенча башка тәкъдимнәр кертә;

Милекчеләргә күпфатирлы йорт белән идарә итүне планлаштыру, бу төр идарә итүне оештыру, әлеге йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр тапшыра;

Милекчеләрнен гомуми жыелышында карар алдыннан Милекчеләргә әлеге гомуми жыелышта карау өчен тәкъдим ителгән шартнамәләр проектлары шартлары буенча үзенә бәяләмәсен тапшыра. Күпфатирлы йортта шартнамәләр проектларын бәяләү буенча комиссия сайлау очрагында, алда әйтелгән бәяләмә күрсәтелгән йортның советы тарафыннан әлеге комиссия белән берлектә тапшырыла;

күпфатирлы йорт белән идарә итү, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүгә һәм (яки) эшләр башкаруга һәм шул урыннарның, шул исәптән әлеге йортның уртақ мөлкәте составына кергән урыннарның, Милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләр сыйфатына тикшерүне гамәлгә ашыра;

Милекчеләрнен еллык гомуми жыелышында эшләнгән эшләр турында хисабын раслауга тапшыра.

7.6. Күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау яки коммуналь хезмәтләр күрсәтү сыйфаты бозылган очракта, шулай ук Милекченә һәм (яки) торақ урында яшәүче гражданның гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәткә зыян китергән; Милекченә законлы булмаган гамәлләре очрақларында, Шартнамә Якларының теләсә кайсының таләбе буенча Шартнамә таләпләрен бозу турында акт төзелә. Әлеге акт күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау өчен ай саен түләү күләмен биләп торган урынга пропорциональ күләмдә киметү өчен нигез булып тора.

Акт бланкаларын әзерләү Идарә итүче оешма тарафыннан гамәлгә ашырыла. Бланklar булмаган очракта акт ирекле формада төзелә. Идарә итүче оешманың яки Милекченә бозу барлыкка килүдә үз гаебен таныган очракта, акт төзелмәскә дә мөмкин. Бу очракта, мөлкәткә зыян китерелгән булса, Яклар кимчеләкләр исемлеген имзалайлар.

7.7. Акт кимендә өч кешедән торырга тиеш булган комиссия, Идарә итүче оешма вәкилләрен (мәжбүри рәвештә), Милекченә (Милекченә гаилә әгъзасын),

подряд оешманы, шаһитларны (күршеләрне) һәм башка затларны кертәп, тарафыннан төзелә. Әгәр бозу турында хәбәр иткән вакыттан башлап көндөз бер сәгать эчендә яки төнлә (жирле вакыт буенча 22.00 сәгатьтән 6.00 сәгатькә кадәр) ике сәгать эчендә Идарә итүче оешма вәкиле бозу фактын тикшерергә килмәсә яки бозу билгеләре юкка чыга йә бетерелә алса, акт төзү аннан башка гамәлгә ашырыла. Бу очракта акт комиссиянең калган әгъзалары тарафыннан имзалана.

7.8. Акт аны төзү көнен һәм вакытын; бозу көнен, вакытын һәм характерын, аның сәбәпләрен һәм нәтижәләрен (Милекченең гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү фактларын, мөлкәتكә зыян салуның тасвирламасын (мөмкинлек булганда – аларны фотога яки видеога төшерү); актны төзегәндә барлыкка килгән барлык каршылыктарны, аерылып торган фикерләренә һәм каршы килүләренә; комиссия әгъзаларының һәм Милекченең (Милекченең гаилә әгъзасының) имзаларын үз эченә сыйдырырга тиеш.

7.9. Акт хокуклары бозылган Милекче (Милекченең гаилә әгъзасы) барында төзелә. Милекче (Милекченең гаилә әгъзасы) булмаган очракта, тикшерү акты комиссия тарафыннан аның катнашыннан башка, комиссия составына бәйсез затларны чакырып (мәсәлән, күршеләрне, туганнарны) төзелә. Тикшерү акты комиссия тарафыннан кимендә ике нөсхәдә төзелә. Актның бер нөсхәсе Милекчегә (Милекченең гаилә әгъзасына) раслама нигезендә тапшырыла.

7.10. Шартнамә буенча эшләр һәм хезмәтләренәң үтәлешен комиссия тикшерүе турында гомуми жыелышның кабул ителгән карарлары Идарә итүче оешма өчен мәжбүри булып торалар. Комиссия тикшерүе нәтижәләре буенча тиешле акт төзелә, һәм аның нөсхәсе Милекчеләрнең гомуми жыелышын үткәрүне башлап жибәрүчегә тапшырылырга тиеш.

7.11. Идарә итүче оешма эшенең сыйфатын бәяләү мөстәкыйль рәвештә Милекче (яки аның вәкиле); Милекчеләр, йорт буенча башлык, территориаль ижтимагый үзидарәнең күзәтү советы арасыннан төзелгән ревизия төркеме (комиссиясе); Милекче тарафыннан жәлеп ителгән Экспертлар; Идарә итүче оешма үзе; хакимият органнары (норматив хокукый актлар таләпләрен үтәүгә) тарафыннан түбәндәге критерийлар нигезендә гамәлгә ашырыла:

финанс хәллелеге (Идарә итүче оешманың хезмәт күрсәтүче оешмаларга, финанс-кредит системасы учреждениеләренә һәм башка оешмаларга бурычлары аның активлары күләменнән күбрәк була алмый);

Милекчеләр тарафыннан хисап чорына торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә канәгатьсезлекләр булмау;

Милекчеләр тарафыннан хисап чорына претензия эшчәнлеген гамәлгә ашыруга канәгатьсезлекләр булмау;

чыгымнар статьялары чикләрендә финанс чараларыннан максатчан файдалану;

йорт эчендәге санитария-техника, электр, суүткәргеч челтәрләргә һәм ягып жылыту челтәрләренә агымдагы ремонтлау үткәрү план-графигын саклау;

ресурслар белән тәмин итүче, подряд һәм бүтән контрагент-оешмалар белән шартнамәләр буенча үз вакытында исәпләр үткәрү;

торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен Милекчеләрнең 100 процентыннан түләү жыю;

подряд оешмалар белән ачык конкурс үткәрү нәтижәләре буенча шартнамәләр төзү, шул исәптән конкурс документларын электрон сәүдә мәйданчыгында урнаштырып;

энергия-ресурслар саклаучы технологияләр, инновацион проектлар һәм карарлар, энергия саклаучы материаллар һәм жиһазларны гамәлгә кертү буенча чаралар үткәрү.

Һәр критерийны үтәү сыйфатын бәяләү 0 алып 10 кадәр балларда башкарыла (1 нче таблица).

1 нче таблица

Идарә итүче оешманың шартнамә бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары

Т/с	Критерий исеме	Бәяләү (баллр)
1	2	3
	Финанс хәллелеге (активларның гомуми күләменә карата Идарә итүче оешманың ресурслар белән тәэмин итүче оешмаларга, подряд оешмаларга, финанс-кредит системасы учреждениеләренә бурычлары һәм бүтән бурычлар кушылмасының чагыштырмасы)	+ 10 балл – 1 кадәр, 0 балл – 1 артык
2.	Милекчеләр тарафыннан хисап чорына торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә канәгатьсезлекләр булмау	+ 10 – дөгъвалар булмау, - 1 балл – 1 дөгъва, - 2 балл – 2 - 3 дөгъва, - 3 балл – 4 - 5 дөгъва, - 4 балл – 5 - 7 дөгъва, - 5 балл – 7 - 10 дөгъва, - 10 балл – 10 дөгъвадан артык. Дөгъвалар саны һәр 100 кешегә исәпләнә
3.	Милекчеләр тарафыннан хисап чорына претензия эшчәнлеген гамәлгә ашыруга канәгатьсезлекләр булмау	+ 10 –дөгъвалар булмау, - 1 балл – 1 дөгъва, - 2 балл – 2 - 3 дөгъва, - 3 балл – 4 - 5 дөгъва, - 4 балл – 5 - 7 дөгъва, - 5 балл – 7 - 10 дөгъва, - 10 балл – 10 дөгъвадан артык
4.	Чыгымнар статьялары кисемендә финанс чараларыннан максатчан файдалану	- 10 балл – максатчан файдаланмау фактлары булу, + 10 балл – максатчан файдаланмау фактлары булмау
5.	Йорт эчендәге санитария-техника, электр, суүткәргеч челтәрләргә һәм ягып жылыту челтәрләренә агымдагы ремонтлау үткәрү план-графинын саклау	+ 10 балл – план-графикны саклау, - 10 балл – план-графикны сакламау

1	2	3
6.	Ресурслар белән тәэмин итүче, подряд һәм бүтән контрагент-оешмалар белән шартнамәләр буенча үз вақытында исәпләр үткәрү	+ 10 балл – үз вақытында булмаган исәпләр фактлары булмау, - 10 балл – үз вақытында булмаган исәпләр фактлары булу
7.	Торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен Милекчеләрнең 100 процентыннан түләү жыю	+ 10 балл – түләү жыюның 98 - 100 проценты, 0 балл – түләү жыюның 50 - 97 проценты, - 10 балл – түләү жыюның 50 процентыннан кимрәк
8.	Подряд оешмалар белән ачык конкурс үткәрү нәтижәләре буенча шартнамәләр төзү, шул исәптән конкурс документларын электрон сәүдә майданчыгында урнаштырып	+ 10 балл – ачык конкурс үткәрү нәтижәләре буенча барлык шартнамәләргә төзү, 0 балл – ачык конкурс үткәрмичә 50 проценттан артык шартнамә төзү, - 10 балл – ачык конкурс үткәрмичә 50 проценттан кимрәк шартнамә төзү
9.	Энергия-ресурслар саклаучы технологияләр, инновацион проектлар һәм карарлар, энергия саклаучы материаллар һәм жиһазларны гамәлгә кертү буенча чаралар үткәрү	+ 10 балл – һәр гамәлгә кертелгән чара, 0 балл – гамәлгә кертелгән чара булмау

Идарә итүче оешманың нәтижәле эшчәнлеген гомуми бәяләү түбәндәге йомгак мәгънәләр нигезендә башкарыла (һәр 100 кешегә алда билгеләнгән критерийлар буенча):

«бик яхшы» – 90 һәм югарырак балл,

«яхшы» – 70 алып 89 кадәр балл,

«канәгатьләндерерлек» – 50 алып 69 кадәр балл,

«канәгатьсез» – 50 баллдан кимрәк.

Шартнамәне шартларсыз өзү шарты булып «канәгатьсез» бәяләмәсе тора.

7.12. Милекче (яки аның вәкиле), яки ревизия төркеме, яки территориаль ижтимагый үзидарәнең күзәтү советы тарафыннан билгеләнгән кимчелекләр Идарә итүче оешманың вәкаләтле вәкилләре барлыгында язмача (акт белән) теркәлә.

Актта күрсәтелгән кимчелекләр, шулай ук Милекченең (яки аның вәкиленең) әлегә кимчелекләргә бетерү буенча тәкъдимнәре Идарә итүче оешма тарафыннан актны алган көннән башлап 10 календарь көн эчендә карала.

Идарә итүче оешма, актны алган көннән башлап 10 календарь көн эчендә, Милекчеләрнен турыдан-туры катнашу формасында (читгән торып тавыш биру формасында) рәисләре катнашында үткәрелгән гомуми жыелышында

кимчелекләрне һәм аларны бетерү буенча тәкъдимнәрне тикшерүгә куюны оештырырга тиеш.

Күрсәтелгән кимчелекләр төзелгән Шартнамә шартларын үтәлмәгән дип санарга мөмкинлек бирәләр. Һәм бу, үз чиратында, Идарә итүче оешманың житәкчесен Милекчеләр белән шартнамә бурычларын бозган идарә итүче оешмаларның, торак милекчеләре ширкәтенен, торак-төзелеш кооперативларының яки бүтән махсуслашкан кулланучылар кооперативының һәм аларның подряд оешмаларының житәкчеләре реестрына кергү өчен нигез булып тора.

7.13. Яклар күрсәтелгән хезмәтләрне кабул итү-тапшыру турында актны имзалаган очракта Шартнамә үтәлгән булып санала.

8. БӘХӘСЛӨРНЕ ХӘЛ ИТҮ

8.1. Әлеге Шартнамәдә чишелешен тапмаган мәсьәләләр буенча Яклар арасында барлыкка килергә мөмкин барлык бәхәсләр һәм каршылыклар сөйләшүләр юлы белән хәл ителәчәк.

8.2. Бәхәсле мәсьәләләрне сөйләшүләр юлы белән жайга салу мөмкин булмаган очракта, бәхәсләр законнар белән билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

9. ШАРТНАМӘНЕН ГАМӨЛДӘ БУЛУ ВАКЫТЫ ҺӘМ АНЫ ҮЗГӘРТҮ ҺӘМ ӨЗҮ ТӘРТИБЕ

9.1. Әлеге Шартнамә ана Яклар кул куйган көннән үз көченә керә.

9.2. Әлеге Шартнамә бер елдан да ким булмаган һәм биш елдан да артык булмаган вакытка төзелә.

9.3. Әлеге Шартнамә _____ вакытка төзелде.

9.4. Әлеге Шартнамә Якларның язмача килешүе нигезендә, шулай ук әлеге Шартнамә һәм законнар белән күздә тотылган башка очракларда үзгәртелә яки өзелә ала.

9.5. Әлеге Шартнамәнен 7.11 пункттында бәян ителгән Идарә итүче оешма тарафыннан торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәтү сыйфатын бәяләү критерийларын үтәмәү Милекченен әлеге Шартнамәне берьяклы тәртиптә өзүе өчен нигез булып тора.

9.6. Әлеге Шартнамәгә теләсә кайсы үзгәрешләр һәм өстәмәләр, алар язмача төзелгәндә һәм Якларның шуна вәкаләтле вәкилләре тарафыннан тиешенчә имзаланганда, хакыйкый була.

9.7. Әлеге Шартнамә Россия Федерациясе Граждан кодексының 29 бүлеге белән билгеләнгән тәртиптә үзгәртелә һәм/яки өзелә ала.

9.8. Әлеге Шартнамә Якларның килешүе буенча яисә бер Як тарафыннан Шартнамәне житди бозу булганда икенче Як таләбе буенча үзгәртелә яки өзелә ала. Шартнамәне житди бозуларга түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

Идарә итүче оешманың үз бурычларын канәгәтьлендерерлек итеп үтәмәве белән бәйле күпфатирлы йорт белән идарә иткәндә хезмәтләр күрсәтүдә һәм эшләр башкаруда даими тоткарланулар;

Идарә итүче оешма тарафыннан әлеге Шартнамәне үтәү турында хисап тапшырмавы;

Идарә итүче оешманың гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәткә зыян китерү. Шул ук вакытта Милекче үз сайлавы буенча түбәндәгеләрне таләп итәргә хокуклы:

башкарылган эшнең (күрсәтелгән хезмәтнең) кимчеләкләрен түләүсез бетерүне;

башкарылган эшнең (күрсәтелгән хезмәтнең) бәясен тиешенчә киметүне;

эшнен (күрсәтелгән хезмәтнең) кабаттан башкарылуын;

башкарылган эшнең (күрсәтелгән хезмәтнең) кимчеләкләрен үз көчен яки өченче затлар белән бетерү буенча тоткан чыгымнарны каплауны.

Яклар идарә итү шартнамәсендә шартнамәне бүтән житди бозу очраklarын билгеләргә хокуклы (Россия Федерациясе Граждан кодексының 450 ст. 2 п.).

9.9. Әлеге Шартнамәне үзгәртү яки өзү турында таләп кызыксынган Як тарафыннан бары икенче Як Шартнамәне үзгәртүдән яки өзүдән баш тартканнан соңгына яисә тәкъдимдә күрсәтелгән яки законнар йә Шартнамә белән билгеләнгән вакытларда җавап булмаган очракта, җавап булмау – 30 көнлек вакытта, судка бирелә ала.

9.10. Әлеге Шартнамәне үзгәртү яки өзү турында таләп Идарә итүче оешма тарафыннан судка юлланган очракта, җавапчы буларак Милекче чыгыш ясарга тиеш. Шул ук вакытта үзгәртү яки өзү турында таләп барлык Милекчеләргә юлланырга тиеш. Шулай итеп, Идарә итүче оешма Милекчеләр белән төзегән барлык шартнамәләр үзгәртеләргә яки өзәләргә тиеш. Идарә итүче оешма аның Милекчеләргә булган дөгъвалары буенча кузгатылган барлык эшләрне бергә карау һәм хәл итү өчен бер производствога берләштерү турында судтан сорарга хокуклы.

9.11. Әлеге Шартнамәне үзгәртү яки өзү турында таләпне судка Милекче (Милекчеләр) бирергә җыенган очракта, әлеге Шартнамәне төзү һәм аның шартлары турында карар Милекчеләренең турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми җыелышы тарафыннан кабул ителгәнлектән, идарә итү шартнамәсен үзгәртү яки өзү турында карар да Милекчеләрнен гомуми җыелышында кабул ителгән булырга тиеш.

9.12. Милекче (Милекчеләр) тарафыннан әлеге Шартнамә шартларын үзгәртү турында карар кабул ителгәндә, әлеге үзгәрешләр турыдан-туры катнашу формасында (читтән торып тавыш бирү формасында) үткәрелгән гомуми җыелышта каралырга тиеш, һәм алар өчен күпчелек Милекче, ягъни күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәткә уртак милек хокукында барлыгы илледән күбрәк процент өлешенә ия булган Милекчеләр тавыш бирергә тиеш.

9.13. Әлеге Шартнамәне өзү турында карар Милекчеләрнең күпчелек тавышы белән кабул ителә.

9.14. Әлеге Шартнамәне өзү турында карар кабул иткәндә, Милекчеләр гомуми җыелышта Милекчеләрнең берсенә яисә йорт башлыгына барлык Милекчеләр мәнфәгәтләрендә Идарә итүче оешманың әлеге Шартнамәне үзгәртүе

яки өзүе турында таләп белдерүне йөкләргә, Идарә итүче оешма әлеге Шартнамәне үзгәртү яки өзү белән килешмәгән очракта, судка дәгъва бирергә хокуклы.

9.15. Әлеге Шартнамәне өзгән очракта, Идарә итүче оешма, өзгәннән соң 30 календарь көн эчендә, әлеге күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне капитал ремонтлауга туплаган барлык акчаларны Милекчеләр тарафыннан янадан сайланган идарә итүче оешма, торак милекчеләре ширкәте, торак кооперативы яки бүтән махсуслашкан кулланучылар кооперативы исәбенә күчерергә тиеш.

9.16. Әлеге Шартнамә, Якларның берсе Шартнамәнен гамәлдә булу вакыты беткәннән соң көчен югалтуы турында белдергән очракта гына, гамәлдән чыккан булып санала. Әгәр андый белдерү булмаса, Шартнамә шул ук вакытка һәм әлеге Шартнамә белән күздә тотылган шартларда озайтылган булып санала.

9.17. Әлеге Шартнамәне өзү өчен, Шартнамәне өзү турында гаризаларның күпчелек Милекче, ягъни күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәткә уртак милек хокукында барлыгы илледән күбрәк процент өлешенә ия булган Милекчеләр тарафыннан тапшырылган булуы кирәк. Шартнамәнең гамәлдән чыгу вакытына кадәр Милекчеләрнең гомуми жыелышында әлеге Шартнамә үз көчен югалтканнан соң йорт белән идарә итәчәк башка идарә итүче оешма сайлау турында карар кабул ителгән очракта да Шартнамә өзелгән булып санала. Гомуми жыелышның мондый карары Шартнамәнең көчендә булу вакыты беткәннән соң гамәлдән чыгуы турында гаризага тиң һәм теләсә кайсы Милекче тарафыннан Идарә итүче оешмага хәбәр ителергә тиеш.

9.18. Шартнамәнең гамәлдә булу вакыты беткәннән соң көчен югалтуы турында Якның гариза тапшыру вакыты әлеге Шартнамәнең көчен югалтуы көненә кадәр 35 календарь көн тәшкил итә.

9.19. Идарә итүче оешма әлеге Шартнамәнең көчен югалтуына 30 көн кала янадан сайланган идарә итүче оешмага, торак милекчеләре ширкәтенә, торак кооперативына яки бүтән махсуслашкан кулланучылар кооперативына яисә Милекчеләрнең гомуми жыелышының әлеге йорт белән идарә итү юлын сайлау турында карарында күрсәтелгән Милекчеләрнең берсенә яисә, әгәр андый Милекче күрсәтелмәгән булса, теләсә кайсы Милекчегә күпфатирлы йортка техник документларны һәм йорт белән идарә итүгә бәйле бүтән документларны тапшырырга тиеш.

10. КӨТЕЛМӘГӘН ХӘЛ

10.1. Әгәр әлеге Шартнамәне үтәмәү, әлеге Шартнамәне төзегәннән соң, гадәттән тыш вакыйгалар нәтижәсендә барлыкка килгән жинеп каршы тора алмаслык көч нәтижәсе булганда, Яклар үзләренен бурычлары буенча жавап тотмыйлар.

10.2. Әгәр каршы тора алмаслык көч шартлары ике айдан күбрәк барса, Якларның теләсә кайсы әлеге Шартнамә буенча бурычларны алга таба үтәүдән баш тартырга хокуклы, шул ук вакытта Якларның берсе дә башка Яктан мөмкин булган зыяннарны каплауны таләп итә алмый.

10.3. Өлеге Шартнамә буенча бурычларын үти алмау хәлендә калган Як өлеге бурычларны үтәүгә каршылык тудыручы шартлар тууы яки бетүе турында кичекмәстән башка Якка хәбәр итәргә тиеш.

11. ЙОМГАК НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

11.1. Өлеге Шартнамә бер үк юридик көчкә ия ике нөсхәдә төзелә, һәр Якка берәр нөсхә бирелә.

11.2. Өлеге Шартнамә белән күздә тотылмаган башка очракларда Яклар гамәлдәге законнарға таянып эш итәчәкләр.

11.3. Өлеге Шартнамәнең аерылгысыз өлеше булып аның кушымталары тора.

12. ЯКЛАРНЫҢ ПОЧТА АДРЕСЛАРЫ ҺӘМ БАНК РЕКВИЗИТЛАРЫ

Идарә итүче оешма:

Милекче:

(оешма исеме)

(Ф.И.Ат.и. тугырып язарга)

Юридик адресы: _____

Адресы: _____

Гамәлдәге адресы: _____

Паспорт мәгълүматлары: _____

Банк реквизитлары: _____

(сериясе, номеры, кайчан һәм кем тарафыннан бирелгән) _____

Телефоны: _____

(имза)

(имза)

Урын милекчесе белән күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсенә 2 нче кушымта

КОММУНАЛЬ ХЕЗМӘТЛӘР СЫЙФАТЫНА ТАЛӘПЛӘР

Коммуналь хезмәтнең исеме	Коммуналь хезмәт күрсәтүдә өзеклекләрен рөхсәт ителгән озынлыгы һәм коммуналь хезмәтнең рөхсәт ителгән кимчелекләре	Коммуналь хезмәтне сыйфатсыз һәм (яисә) билгеләнгән вакытлардан артып китүче өзеклекләр белән күрсәткән очракта, коммуналь хезмәт өчен түләү күләмен үзгәртү шартлары һәм тәртибе
I. Салкын су белән тәэмин итү		
1. Ел дәвамында өзлексез тәүлек бие салкын су белән тәэмин итү	салкын су бирүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгы: 1 ай эчендә 8 сәгать (кушылган), бер тапкыр 4 сәгать, салкын су белән тәэмин итү инженер-техник тәэминатының үзәкләштерелгән челтәрләрендә авария булган очракта – техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының тышкы суүткәргеч челтәрләр һәм корылмалар өчен билгеләнгән таләпләре нигезендә (СНиП 2.04.02-84*)	артып китү булган хисап чорында кушып исәпләнгән салкын су бирүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгынан артып киткән һәр сәгать өчен әлеге хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме бу хисап чоры өчен Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2011 ел, 6 май, 354 нче карары белән расланган Күпфатирлы йортлардагы бүлмәләр һәм торак йортлар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләренә (алга таба – Кагыйдәләр) 2 нче кушымта нигезендә, Кагыйдәләрнең IX бүлегендәге нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнгән түләү күләменә 0,15 процентына кими
2. Салкын су составының һәм сыйфатларының техник көйләү турында Рос-	салкын су составының һәм сыйфатларының техник көйләү турында Россия	салкын су составы һәм сыйфатлары техник көйләү турында Россия

<p>сия Федерациясе законнары таләпләренә даими туры килүе (СанПиН 2.1.4.1074-01)</p>	<p>Федерациясе законнарының таләпләреннән тайпылуы рөхсәт ителми</p>	<p>Федерациясе законнары таләпләренә туры килмәгән очракта, хисап чоры өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән коммуналь хезмәт өчен түләү күләме Кагыйдәләрнең 101 нче пункты нигезендә сыйфатсыз хезмәт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары күрсәткечләренә бәйсез рәвештә) кушып исәпләнгән түләү күләменә кими</p>
<p>3. Салкын су белән тәэмин итү системасындагы су алу ноктасында басым <1>: күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда – 0,03 МПа (0,3 кгк/кв. см) алып 0,6 МПа (6 кгк/кв. см) кадәр; су колонкаларында – 0,1 МПа (1 кгк/ кв.см) ким түгел</p>	<p>басым тайпылышлары рөхсәт ителми</p>	<p>басым тайпылышы булган хисап чоры эчендә салкын су бирелгән һәр сәгать өчен: билгеләнгән басымнан 25 проценттан артык аерылмаган басым булган очракта, күрсәтелгән хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме әлегә чор өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән түләү күләменен 0,1 процентына кими; билгеләнгән басымнан 25 проценттан артык аерылган басым булган очракта, хисап чоры өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән коммуналь хезмәт өчен түләү күләме Кагыйдәләрнең 101 нче пункты нигезендә сыйфатсыз хезмәт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары</p>

		күрсәткечләрэнә бәйсез рәвештә) кушып исәпләнгән түләү күләменә кими
II. Кайнар су белән тәмин итү		
4. Ел дәвамында өзлексез түлек бие кайнар су белән тәмин итү	кайнар су бирүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгы: 1 ай эчендә 8 сәгать (кушылган), бер тапкыр 4 сәгать, тупик магистральдә авария булган очракта – 24 сәгать рәттән; кайнар су белән тәмин итү инженер-техник тәминатының үзәкләштерелгән челтәрләрэндә ел саен ремонтлау һәм профилактика эшләрә алып баруга бәйле, кайнар су бирүне туктатып тору дәвамлылыгы техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының тышкы суүткәргеч челтәрләр һәм корылмалар өчен билгеләнгән таләпләрә нигезендә гамәлгә ашырыла (СанПиН 2.1.4.2496-09)	күрсәтелгән артып китү булган хисап чорында кушып исәпләнгән кайнар су бирүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгын артып киткән һәр сәгать өчен әлегә хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме бу хисап чоры өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә, Кагыйдәләрнең IX бүлегендәгә нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнгән түләү күләменен 0,15 процентына кими
5. Су алу ноктасындагы кайнар су температурасының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләрэнә туры килүен тәмин итү (СанПиН 2.1.4.2496-09) <2>	су алу ноктасындагы кайнар су температурасының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләрэнә туры килгән су алу ноктасындагы кайнар су температурасыннан рөхсәт ителгән тайпылышы: төнлә (0.00 сәгатьтән алып 5.00 сәгатькә кадәр) – 5 °С артык түгел;	күрсәтелгән басым тайпылышы булган хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме кайнар су температурасының рөхсәт ителгән тайпылышларыннан һәр 3 °С читкә чыгу өчен күрсәтелгән хисап чорына түләү күләме әлегә чор өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән түләү күләменен

	көндөз (5.00 сэгатытөн алып 00.00 сэгатыкэ кадэр) – 3 °С артык түгел	0,1 процентына, хисап чоры эчендө рөхсэт ителгэн тайпылышлардан читкэ чыккан һәр сэгаты өчен кушылып, Кагыйдэләрнең IX бүлегендәге нигезләмәләрен исәпкә алып кими
6. Кайнар су составының һәм сыйфатларының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләренә даими туры килүе (СанПиН 2.1.4.2496-09)	кайнар су составының һәм сыйфатларының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнары таләпләреннән читкэ чыгу рөхсэт ителми	кайнар су составы һәм сыйфатлары техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләренә туры килмәгән очракта, хисап чоры өчен Кагыйдэләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән коммуналь хезмәт өчен түләү күләме Кагыйдэләрнең 101 нче пункты нигезендә сыйфатсыз хезмәт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары күрсәткеләренә бәйсез рәвештә) кушып исәпләнгән түләү күләменә кими
7. Кайнар су белән тәмин итү системасындагы су алу ноктасында басым – 0,03 МПа (0,3 кгк/кв. см) алып 0,45 МПа (4,5 кгк/кв. см) кадәр <1>	кайнар су белән тәмин итү системасында басым тайпылышлары рөхсэт ителми	басым тайпылышы булган хисап чоры эчендә кайнар су бирелгән һәр сэгаты өчен: билгеләнгән басымнан 25 проценттан артык аерылмаган басым булган очракта, күрсәтелгән хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме әлегә чор өчен Кагыйдэләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән түләү күләменен 0,1 процентына кими; билгеләнгән басымнан

		25 проценттан артык аерылган басым булган очракта, хисап чоры өчен Кагыйдэлэргэ 2 нче кушымта нигезендэ билгелэнгэн коммуналь хезмэт өчен түлэү күлөмө Кагыйдэлэрнең 101 нче пункты нигезендэ сыйфатсыз хезмэт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары күрсәткечләрэнә бәйсез рәвештә) кушып исәплэнгән түлэү күлөмөнә кими
III. Су агу		
8. Ел дәвамында өзлексез тәүлек бие су агу	су агуны туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгы: 1 ай эчендә 8 сәгатътән дә артык түгел (кушылган), бер тапкыр 4 сәгатъ (шул исәптән авария булган очракта)	күрсәтелгән артып китү булган хисап чорында кушып исәплэнгән су агуны туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгын артып киткән һәр сәгатъ өчен әлеге хисап чорына коммуналь хезмэт өчен түлэү күлөмө әлеге хисап чоры өчен Кагыйдэлэргэ 2 нче кушымта нигезендә, Кагыйдэлэрнең IX бүлегендәге нигезләмәләрэн исәпкә алып билгелэнгән түлэү күлөмөнәң 0,15 процентына кими
IV. Электр белән тәмин итү		
9. Ел дәвамында өзлексез тәүлек бие электр белән тәмин итү <3>	электр белән тәмин итүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгы: 2 сәгатъ – ике бәйсез берберсен резервлаучы туендыручы чыганак булганда <4>; 24 сәгатъ – 1 туендыручы чыганак булганда	күрсәтелгән артып китү булган хисап чорында кушып исәплэнгән электр белән тәмин итүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылыгын артып киткән һәр сәгатъ өчен, әлеге хисап чорына коммуналь хезмэт өчен түлэү

		күлөмө элге хисап чоры өчен Кагыйдэлэргэ 2 нче кушымта нигезендэ, Кагыйдэлэрнең IX бүлегендэге нигезлэмэлэрен исәпкә алып билгелэнгән түләү күләменен 0,15 процентына кими
10. Электр тогы көчөнешенен һәм ешлыгының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнары таләпләренә даими туры килүе (ГОСТ 13109-97 һәм ГОСТ 29322-92)	электр тогы көчөнешенен һәм ешлыгының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләренән тайпылышы рөхсәт ителми	электр энергиясе белән тәэмин итүнең техник көйләү турында Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килмәгән һәр сәгатә өчен, электр тогы көчөнешенен һәм (яки) ешлыгының әйтелгән таләпләрдән тайпылышы булган хисап чоры дәвамында кушып, элге хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме бу хисап чоры өчен Кагыйдэлэргэ 2 нче кушымта нигезендэ, Кагыйдэлэрнең IX бүлегендэге нигезлэмэлэрен исәпкә алып билгелэнгән түләү күләменен 0,15 процентына кими
V. Газ белән тәэмин итү		
11. Ел дәвамында өзлексез тәүлек бие газ белән тәэмин итү	газ белән тәэмин итүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылығы – 1 ай эчендә 4 сәгатъән артык түгел (кушылган)	күрсәтелгән артып китү булган хисап чорында кушып исәплэнгән газ белән тәэмин итүне туктатып торуның рөхсәт ителгән дәвамлылығын артып киткән һәр сәгатъ өчен элге хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме бу хисап чоры өчен Кагыйдэлэргэ 2 нче кушымта нигезендэ, Кагыйдэлэрнең IX бүле-

		гендәге нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнгән түләү күләменен 0,15 процентына кими
12. Бирелгән газ сыйфатларының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнары таләпләренә даими туры килүе (ГОСТ 5542-87)	бирелгән газ сыйфатларының техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләренән тайпылышы рөхсәт ителми	бирелгән газ сыйфатлары техник көйләү турында Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килмәгән очракта, хисап чоры өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән коммуналь хезмәт өчен түләү күләме Кагыйдәләреннән 101 нче пункты нигезендә сыйфатсыз хезмәт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары күрсәткеләренә бәйсез рәвештә) кушып исәпләнгән түләү күләменә кими
13. Газ басымы – 0,0012 алып 0,003 Мпа кадәр	газ басымының 0,0005 МПа артык тайпылышы рөхсәт ителми	рөхсәт ителгән басым тайпылышы булган хисап чоры эчендә газ белән тәэмин ителгән чорның һәр сәгатә өчен: билгеләнгән басымнан 25 проценттан артык аерылмаган басым булган очракта, күрсәтелгән хисап чорына коммуналь хезмәт өчен түләү күләме элгә чор өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән түләү күләменен 0,1 процентына кими; билгеләнгән басымнан 25 проценттан артык аерылган басым булган очракта, хисап чоры өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә бил-

		гелэнгэн коммуналь хезмэт өчен түлэү күлэме Кагыйдэлэрнең 101 нче пункты нигезендә сыйфатсыз хезмэт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары күрсәткечләрэнә бәйсез рәвештә) кушып исәплэнгән түлэү күләменә кими
VI. Ягып жылыту <5>		
14. Ягып жылыту чоры давамьнда өзлексез тәүлек буге ягып жылыту <6>	ягып жылытуны туктатып торуның рөхсәт ителгән давамлылыгы: 1 ай эчендә 24 сәгатътән артык түгел (кушылган); бер тапкыр 16 сәгатътән артык түгел – торак урыннарда һава температурасы +12 °С алып әлеге Кагыйдэлэрнең 15 нче пунктында күрсәтелгән норматив температурага кадәр булганда; бер тапкыр 8 сәгатътән артык түгел – торак урыннарда һава температурасы +10 °С алып +12 °С кадәр булганда; бер тапкыр 4 сәгатътән артык түгел – торак урыннарда һава температурасы +8 °С алып +10 °С кадәр булганда	күрсәтелгән артып китү булган хисап чорында кушып исәплэнгән ягып жылытуны туктатып торуның рөхсәт ителгән давамлылыгыннан артып киткән һәр сәгатъ өчен, әлеге хисап чорына коммуналь хезмэт өчен түлэү күлэме бу хисап чоры өчен Кагыйдэлэргә 2 нче кушымта нигезендә, Кагыйдэлэрнең IX бүлегендәге нигезләмәләрэн исәпкә алып билгелэнгән түлэү күләменен 0,15 процентына кими
15. норматив һава температурасын тәэмин итү <7>: торак урыннарда – +18 °С ким түгел (почмактагы бүлмәләрдә – +20 °С түбән түгел), аеруча салкын биш көнлек температуралы районнарда (0,92 тәэмин ителешле) -31 °С һәм	норматив температураның рөхсәт ителгән күтәрелүе – 4 °С артык түгел; норматив температураның төнлә (0.00 сәгатътән алып 5.00 сәгатъкә кадәр) рөхсәт ителгән төшүе – 3 °С артык түгел; һава температурасының	күрсәтелгән тайпылыш булган хисап чорында торак йорттагы һава температурасы тайпылышының һәр сәгате өчен, әлеге хисап чорына коммуналь хезмэт өчен түлэү күлэме әлеге хисап чоры өчен Кагыйдэлэргә

<p>түбәнрәк – торак урыннарда – +20 °С түбән түгел (почмактагы бүлмәләрдә – +22 °С түбән түгел); башка урыннарда техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының таләпләре нигезендә (ГОСТ Р 51617-2000)</p>	<p>торак урында көндөз (5.00 сәгатътән алып 0.00 сәгатъкә кадәр) төшүе рөхсәт ителми</p>	<p>2 нче кушымта нигезендә, Кагыйдәләрнең IX бүлегендәге нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнгән түләү күләменең 0,15 процентына кими</p>
<p>16. Йорт эчендәге ягып жылыту системасында басым: чуен радиаторлар белән – 0,6 МПа (6 кгк/кв. см) артык түгел; конвектор һәм панель ягып жылыту системалары, калориферлар, шулай ук башка ягып жылыту жайланмалары белән – 1 МПа (10 кгк/кв. см) артык түгел; теләсә кайсы ягып жылыту жайланмалары белән – жылылык йөртүче тарафыннан ягып жылыту системасын даими тутыру өчен кирәкле статик басымнан ким дигәндә 0,05 Мпа (0,5 кгк/кв. см) артып китүче</p>	<p>йорт эчендәге ягып жылыту системасында басымның билгеләнгән мәгънәләрдән тайпылуы рөхсәт ителми</p>	<p>йорт эчендәге ягып жылыту системасында басымның билгеләнгән мәгънәләрдән тайпылуның һәр сәгәте өчен, әлеге тайпылыш булган хисап чоры дәвамында, билгеләнгән басымнан 25 проценттан артык аерылган басым булган очракта, хисап чоры өчен Кагыйдәләргә 2 нче кушымта нигезендә билгеләнгән коммуналь хезмәт өчен түләү күләме Кагыйдәләрнең 101 нче пункты нигезендә сыйфатсыз хезмәт күрсәткән һәр көн өчен (исәпләү жайланмалары күрсәткеләренә бәйсез рәвештә) кушып исәпләнгән түләү күләменә кими</p>

<1> Салкын яки кайнар су белән тәмин итү системаларындагы басым су алу ноктасында иртәнге максимум (7.00 сәгатътән алып 9.00 сәгатъкә кадәр) яисә кичке максимум (19.00 сәгатътән алып 22.00 сәгатъкә кадәр) сәгатъләрендә үлчәнә.

<2> Кайнар суның су алу ноктасындагы температурасын билгеләр алдыннан кимендә 3 минут дәвамында су агызыла.

<3> Электр белән тәмин итү буенча коммуналь хезмәт күрсәткәндә, әгәр ул күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәт составына кергән челтәрләр һәм жиһазлар, шул исәптән насос жиһазлары, автоматлаштырылган технологик саклау жайланмалары һәм йорт эчендәге инженер системаларының авариясез эшләвен һәм гражданның

имин яшәү шартларын тәмин итүче бүтән жиһазлар эшләмәвенә китерә алса, туктап тору рөхсәт ителми.

<4> Резервлаучы электр энергиясе белән туендыручы чыганаclar турында мәгълүматны кулланучы үтәүчедән ала.

<5> Күрсәтелгән таләпләр ягып жылыту системасын проектлаштырганда кабул ителгән, хисап температурасыннан түбән булмаган тышкы һава температурасы булганда, биналарны ягып жылыту буенча чараларны үтәү шарты белән кулланылалар (ГОСТ Р 51617-2000).

<6> Әлеге Таләпләрнен 14 нче пунктн кулланган очракта, әлеге Кагыйдәләрнен 15 нче пункты ягып жылытудан туктап тору башланган вакыттан кулланылмый.

<7> Торак йортлардагы һава температурасын үлчәү бүлмәдә (берничә бүлмә булганда – мәйданы буенча иң зур торак бүлмәдә), тышкы диварның эчке өслегеннән һәм жылытучы элементтан 0,5 метрда торган яссылыclar үзәгендә һәм бүлмә үзәгендә (бүлмәнен диагональ сызыклары кисешкән ноктада) 1 метр биеклегендә гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта үлчәү жайланмалары стандартлар таләпләренә туры килергә тиеш (ГОСТ 30494-96).

Искәрмә. Әлеге Кагыйдәләрне куллану максатында коммуналь хезмәтләр күрсәтү сыйфатына мәжбүри таләпләр билгеләүче техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының гамәлдәге нормалары һәм таләпләре кулланылырга тиеш. Әлеге Кагыйдәләрдә китерелгән дәүләт стандартлары, төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, санитария нормалары һәм кагыйдәләре тулы булып саналмыйлар һәм техник көйләү турында Россия Федерациясе законнарының бүтән нормалары һәм кагыйдәләре, әйтелгән мәсьәләләр үз көченә кергәнче кулланылалар.

Урын милекчесе белән күпфатирлы
йорт белән идарә итү шартнамәсенә
3 нче кушымта

ТОРАК БИНАЛАРНЫ ҺӘМ КОММУНАЛЬ ХУҖАЛЫК ОБЪЕКТЛАРЫН КАРАП ТОТУ, ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘУ ҺӘМ АЛАРГА ТЕХНИК ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮ СЫЙФАТЫ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕНЕҢ ТӨП ИСЕМЛЕГЕ

Биналарны техник куллану берничә норматив документ белән билгеләнә һәм регламентлаштырыла. Шулардан Россия Федерациясе Дәүләт төзелешенә 2003 ел, 27 сентябрь, 170 нче карары белән расланган һәм Россия Федерациясе Юстиция министрлыгында 2003 елның 15 октябрендә теркәлгән (теркәү номеры 5176) Торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары, Дәүләт архитектура комитетының 1988 ел, 23 ноябрь, 312 нче боекыгы белән расланган ВТН 58-88р «Торак биналарга, коммуналь һәм социаль-мәдәни билгеләнештәге объектларга төзекләндерү, ремонтлау һәм техник хезмәтләр күрсәтүне оештыру һәм үткәрү турында нигезләмә» төп булып санала.

1. Нигезләр, подваллар һәм техник идән аслары

Торак фондыннан файдаланганда түбәндәгеләрне тәмин итәргә кирәк:
подваллар һәм техник идән асларының нормалаштырыла торган температура-
дымлылык режимын;

биналар подваллары нигезләренә һәм диварларының төзек хәлен.

Подвал урыннары коры, чиста булырга, яктылык һәм вентиляциягә ия булырга тиеш.

Һава температурасы – +5 °С түбән булмаса, һаваның чагыштырма дымлылыгы 60 проценттан да югары булмаса тиеш.

Жилләү тишекләре мәйданы техник идән асты идәне яки подвал мәйданының якынча 1/400 тәшкил итәргә тиеш; жилләү тишекләре үтәли жилләтү өчен кара-каршы диварларда урнашкан булырга тиеш (йортның һәр секциясендә ким дигәндә 2 жилләү тишеге); жилләү тишекләрен жалюзи рәшәткәләре белән жиһазларга кирәк.

Чокырларның читләре тротуар һәм отмостка биеклегеннән аз дигәндә 15 см югарырак булырга тиеш.

Отмостка һәм тротуарларның бина диварынан 0,03 м булмаган аркылы авышлыгы булырга тиеш. Отмостка киндәге проект белән билгеләнә.

Отмостка һәм тротуарларда барлыкка килгән иңгән урыннарны, ярыкларны һәм чатнаган урыннарны япма кебек материаллар белән ямап куярга кирәк.

Горизонталь капиллярларга каршы гидроизоляция диварны һәм эчке штукатурканы беренче кат идән астын әзерләү белән бер биеклектә, ләкин отмосткадан кимендә 15 см югарырак кисеп үтәргә тиеш.

Эчке үткәргеч торбаларның, үзәк торбаларның төзек, житәрлек жылылык үткәrmәвен тәэмин итәргә кирәк. Гидравлика бигенә су үтеп керүне, су саркып чыгуны, аның томалануын, тыгылуын, өзелүен һәм канализация системаларында тоташкан урыннарның герметиклы булмавын бетерергә.

Канализациянең торба үткәргечләре һәм чыгу урыннары ныгытмасының ышанычлылыгын һәм ныклылыгын, чистарту жайланмаларының бөкеләре булуын һ.б. тәэмин итәргә.

Су үлчәү узелы урыны жир асты суларының, эрегән суларның һәм янгыр суларының үтеп керүеннән сакланган булырга, чисталыкта карап тотылырга, анда яктылык куелган булырга тиеш.

Коммуникацияләр аша үтү өчен күперчекләр төзек булырга тиеш.

Инженер коммуникацияләренең подвалларга подвал нигезләре һәм диварлары аша керү урыннары герметиклаштырылган һәм жылытылган булырга тиеш.

Подвалларда канализациянең үзәк торбаларын чистарту жайланмалары янында суны канализациягә яки чокырга жибәрү өчен бетон улаклар урнаштырырга кирәк.

Техник идән астына, подвалга керү ишекләре йозакка бикләнган булырга тиеш.

Ишекләр жылытылган, тыгызланган һәм ике яктан түбә корычы белән тышланган булырга тиеш.

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

подвалдагы һәм техник идән астындагы төзелмәләр өстендә юешлек һәм күгәрәк оешу, нигезләрнең ныклылыгын киметүгә китерүче гидроизоляцияне бозу;

барлык торба үткәргечләренең диварлар һәм нигезләр аша үтү урыннарында ярыклар булу;

инженер жиһазларының ватык булуы һәм аннан су саркып чыгу сәбәпле, подвалларга һәм техник идән асларына су үтеп керү;

подвалларны чүп белән тутыру һәм пычрату;

подваллар һәм техник идән асларында жиһазлар астына өстәмә нигезләмәләр булдыру;

маүхсус рөхсәттән башка бинага якын жирдә (10 метрга кадәр) нигез чокырлары, траншеялар казу һәм бүтән жир эшләре үткәрү;

тиешле рөхсәттән башка йортта яшәүчеләр тарафыннан подвалларны һәм техник идән асларын хужалык һәм башка ихтыяжларда куллану.

2. Тышкы диварлар

а) Таш (кирпеч, тимер-бетон) диварлар

Торак йортка хезмәт күрсәтү буенча оешма түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

бина эчендә билгеләнган температура-дымлылык режимын;

диварларның йөкләнешләргә чыдамлы төзек хәлен (конструктив ныклылык);

тышкы диварларның жылылыгын саклауны, дымлылыктан саклауны.

Төзелмэләрне деформацияләү, төзелмэләрнен вертикальдән авыштыру яки төзелмәне утырту, корылма рәтләрен катлауларга аеру, дивар материалын жимерү яки жилләтү, кирпичләрен чыгып торучы һәм төшүе рөхсәт ителми.

Ярыкларны ачуның рөхсәт ителгән киңлегә: панельләрдә – 0,3 мм, тоташу урыннарында – 1 миллиметр.

Диварларның чыгып торучы өлешләренен: кәрнизләренен, балконнарның, билдәмәләренен, кронштейннарның, розеткаларның, тарткычларның һ.б. – ныгытмаларын бушату, шомартылган катламны, шул исәптән тышлау плитәләрен, жимерү һәм аларга зыян китерү рөхсәт ителми.

Панельләренен тоташу урыннары судан саклау һәм жылылык саклау таләпләренә җавап бирергә тиеш. Вертикаль тоташу урыннарын температура деформацияләреннән регламентлаштырылган ачу – 2 - 3 мм, горизонталь тоташу урыннарын – 0,6 - 0,7 мм артмаска тиеш.

Фасадларның чыгып торучы барлык өлешләренен (билдәмәләр, чыгынтылар, парапетлар, тәрәзә һәм балкон коелмалары), читләрен диварларга (сөзәк жирләргә) яки тышлау катламына томалап, цинкланган түбә корычыннан яисә керамика плитәләреннән металл япмалары булырга тиеш. Саклау япмаларының 0,03 мм ким булмаган диварлардан авышлыгы һәм 50 миллиметрдан ким булмаган дивардан чыгып торган арасы булырга тиеш. Металл ачыклыктары ике катлы ятып торган ырмау белән тоташырга тиеш, жөйләренен плитәләрдән япмасы полимерцемент измәләр яки мастика белән томаланырга тиеш. Япма астына дымлылык үтеп керүе рөхсәт ителми.

Су агып тошә торган торбаларның коелмалары тротуарлар биеклегеннән 20 – 40 см биегрәк куела. Колашалар, улаклар, бүрәнкәләр һәм су агып төшә торган торбалар бердәм суалгыч система рәвешендә кирәкле авышлыктарны саклап эшләнергә тиеш.

Тышлык, штукатурка, фактура һәм буяу катламнары урыннарындагы жимерелүләр, штукатуркадагы чатнаган урыннар, измәнен тышлык, кирпич һәм вак чыгырлы теземнәр жөйләреннән буялуы, тулы жыелмалы биналарның тоташу урыннарындагы герметиклаштыручы томаламаларының жимерелүе, диварларның чыгып торган өлешләрендәге металл япмаларга зыян китерү яки туздыру, су агып төшә торган торбаларның жимерелүе, юеш һәм тутыккан таплар, су аккан эзләр һәм боз сеңүләр, өске өлешнен гомуми пычрануы, парапетларның жимерелүе һ.б. билгеле булган очракта ук, аларның алга таба таралышына юл куймас өчен, бетерлергә тиеш.

Биналарның диварларын буяу шәһәр (район) архитекторы тарафыннан бирелә торган паспорт нигезендә башкарыла. Паспортта шомарту материалы, ысулы, фасад һәм архитектура өлешләренен төсә күрсәтелә. Фасадларның буялган өслекләре тигез, төзәтмәләрсез, тапларсыз һәм зыян килгән урыннарысыз булырга тиеш.

Утырма характердагы (аска таба киңәя) һәм жирнен күперүеннән (өскә таба киңәя) үтәли һәм нечкә чатнаган жирләр 0,3 мм артмаска тиеш (0,3 мм күбрәк булганнар куркыныч санала).

Эре панельле һәм эре чыгырлы биналар диварларындагы уемнарны киңәйтергә һәм тишәргә, шулай ук тышкы дивар панельләренә трамвай, троллейбус тартылмалары һәм башка тартылмалар беркетергә рөхсәт ителми.

Номер, күрсөтү һәм йорт билгеләре расланган үрнәкләр буенча куелырга тиеш.

б) Агач диварлар

Каркас диварларда 5 см югарырак утырмалар булу рөхсәт ителми; гидроизоляциягә зыян китерү, штукатурка һәм тышлыкның жимерелүе, югары һава үткәрүчәнлек, су үтү, артык суытып жибәрү, үзагачның дымлануы һәм жылылык изоляциясенен конденсация һәм жир юешлеге белән дымлануы билгеле булган очракта ук, аларның алга таба таралышына юл куймас өчен, бетерлергә тиеш.

Агач цокольләренен һәм янәшәлекнен түбәнге ниргә төзелмәләре (улаklar, цокольләр, тәрәзә уемнары, билдәмәләр урнаштыру һ.б.) дымлануларга юл куймас өчен, тыгыз итеп туры китерелгән булырга тиеш.

в) Балконнар, асылма түбәләр, лоджиялар һәм эркерлар

Балконнар, лоджиялар һәм эркерларны дөрес итеп куллану, аларга зур һәм авыр әйберләр куюны рөхсәт итмәү, аларны чүпләү һәм пычратуга юл куймау зарур.

Балкон (лоджия) плитәсенен авышлыгы, металл фартук белән яисә су жибәрү өчен чыгып торган өлеше 3 – 5 см ким булмаган төзелмә белән плитәне тышлап су жибәрү белән, 3 проценттан да ким булмаса тиеш, аркылы кисемдәге улак панель эченә кертеп ясалган булырга тиеш.

Улаklarны һәм төзелмәләр белән гидроизоляция катламын дөрес итеп берләштермәү, балкон плитәләренен өске ягында су аккан эзләр булу, ныгытмалар бушау һәм балкон һәм лоджия чикләренә зыян китерү рөхсәт ителми.

Металл чикләр, кара корычтан улаklar, чәчәкләр тартмалары атмосферага чыдамлы буяулар белән буялган һәм эстетик рәвешле булырга тиеш. Чәчәк тартмаларының төсе, урыны, формасы һәм ныгытмасы бинаның кабул ителгән проектына һәм архитектура карарына туры килергә тиеш. Чәчәк тартмаларын аслыкларда, дивардан 50 мм ким булмаган аралык белән урнаштырырга кирәк; әгәр проект тарафыннан махсус тышкы ныгытмалар каралган булмаса, тартмаларны балконнар (лоджиялар) чикләренен эчке ягынан урнаштырырга кирәк.

Үз белдеклеген белән эркерларны, балконнарны һәм лоджияларны урнаштыру һәм балкон арасындагы аралыкны төзү рөхсәт ителми.

3. Түшәмәләр

Түшәмәләр таләп ителгән шартларга җавап бирергә һәм түбәндәгеләрне тәмин итәргә тиеш:

тотрыклылыкны, жылылыкка чыдамлыкны, сыгылган урыннар һәм тирбәнүләр, чатнаган урыннар булмавын;

түшәмәләренен төзек хәлен;

тавыш изоляциясен.

Штукатурканың катлау-катлау булып кубып төшүләре һәм чатнаган урыннар билгеле булган очракта ук, аларның алга таба таралышына юл куймас өчен, бетерлергә тиеш.

Тотып торучы элементларның нормативлардан артык (аралыкның 1/400 артык) сыгылган урыннары, тотрыксызлык, югары тавыш үткәрүчәнлеген, урта өлештә плитәнен эш аралыгына аркылы 0,3 мм артык кинлектәге чатнаган урыннар,

чорма түшәмәләренәң бозлануы, артык суынуы һәм дымлануы, агач йорт гөмбәләре һәм агач кимерүче бөжәкләр тарафыннан зарарланулар барлыкка килгәндә, төзелмәләргә махсулашкан оешма тарафыннан тикшерү үткәргә һәм проект буенча капитал ремонтлау вакытында бозуларны юк итәргә кирәк.

Артык суынган түшәмәләр жылытылырга тиеш.

Шлак, керамзит гравийлы һ.б. жылылык саклаучы катламлы чорма түшәмәләрендә – йөрү өчен агач күперчекләр, жылыту катламында акбурлы-комлы тарттыргыч (кайры) булырга тиеш. Чиктәш төзелмәләр белән орынма урыннарындагы панельләр арасында тоташу урыннары ныклап жылытылган булырга тиеш.

4. Түбәләр

Түбәләргә карап тоту һәм аларның техник торышы түбәндәгеләргә тәмин итәргә тиеш:

чорма урыннары төзелмәләренәң, түбәнең һәм су агу системасынын төзеклеген;

төзелмәләргәң түбәдән яки инженер жиһазларыннан су үтәп керәп дымланудан саклауны;

конденсат оешуга һәм чорма түшәмәләренә һәм япмаларына суынырга комачаулаучы һава алышуны һәм температура-дымлылык режимын;

вентиляция жайланмаларының проект биеклегә тәминатын;

чорма урыннарының чисталыкны һәм яктыртылуны;

барлык торба үткәргечләргәң һәм үзәк торбаларның житәрлек булуын һәм жылылык саклау норматив таләпләренә туры килүен;

суалгыч бүрәнкәләргәң түбә белән орынма урыннарда төзеклекне, бүрәнкәләргәң пычрану һәм бозлану, су агып төшә торган үзәк торба тоташу урыннарында су үтәп керү һәм үзәк торбаның жылылык саклау жайланмасының конденсация дымлану очрактарын булдырмауны.

Жыелма һәм монолит тимер бетоннан эшләнгән төзелмәләр өчен саклау катламының ныклылыгы, тотып торучы түбә төзелмәләргәң арматура коррозиясә, сыгылган урыннар, чатнаган урыннар, уемтылар булмавы тәмин ителәргә тиеш.

Төзелмәләргәң түбәдән яки инженер жиһазыннан үтәп кергән судан дымлануы рөхсәт ителми. Үзагач һәм тезем арасында гидроизоляция катламы булу зарур. Жылыткычның дымлануы рөхсәт ителми.

Түбә су үткәрми торган булырга тиеш, өстендә тышкы һәм эчке сутөшергечләр буенча тулы су агу тәмин ителәргә тиеш, түбәнең билгеләнгән авышлыктары сакланган булырга тиеш.

Түбә япмалары диварлар, вентиляция чыгырлары һәм түбәдән чыгып торучы башка жайланмалар белән орынмаларда штрабларга кертелгән һәм цинкланган корычтан фартук белән сакланган булырга тиеш (шул ук вакытта фартук түбәдән 15 см югарырак, штрабта герметиклаштырылган булырга тиеш), радиотапшырулар баганалары һәм телеантенналар белән орынмаларда фланецлы өстәмә корыч гильза куелган булырга тиеш.

Төргәкле түбә япмаларының гидроизоляция катламынын нигезенә ябыштыру һәм аларны бер-берсенә ябыштыру ныклы булырга тиеш, төргәкле материалларнын

катлау-катлау булып кубып төшүе рөхсәт ителми, түбәнөң өсте тигез булырга, яньчелгән, сыгылган һәм һава кереп калган урыннарсыз булырга тиеш һәм анын таптап тигезләнгән вак гравийлы яки вак бөртекле комлы саклау катламы булырга һәм ул ачык тондагы төсмердә булырга тиеш. Чыгып торучы өлөшлөргә орынган урыннарда төргөкле келәмнөң фартук урнаштырылган орыну урыннары герметик, арматурланган пыяла тукыма һ.б. белән сылап чыккан механик ныгытмасы булырга тиеш.

Мастикадан ясалган түбә япмасы составының калыңлыгы 25 мм артык булмашка тиеш; өч метрлы агач рейка куйганда ачыклыктар 3 миллиметрдан артык булмашка тиеш. Мастикадан ясалган түбә япмасына агымдагы ремонтлауны төргөкле материаллар белән ясау рөхсәт ителми.

Корычтан ясалган түбә япмаларында түбәндөгеләр тәэмин ителгән булырга тиеш:

сыртларның һәм ятып торучы фальцларның тыгызлыгы;
рәткә салынган япмаларда, колашаларда, улакларда һәм салынкы түбәләрдә куышлыктар, тишелгән урыннар булмау;
аерым табакларның тыгызлыгы һәм ныклыгы, аеруча салынкы түбәләрдә;
диварлардагы су агу улаклары һәм су агып төшә торган торбалар куелышының дөрөслөгө.

Асбест цементлы данәле материаллардан ясалган түбә япмаларында сырт такта япмасының тыгызлыгы һәм торбалар һәм колашалар янындагы япма торышының төзөклөгө тәэмин ителергә тиеш. Чормага шактый күләмдә кар тутырган данәле түбә япмасы өлөшлөргә арасындагы тоташу урыннарын мастика белән герметиклаштырырга яисә эластик материал белән тыгызландырырга кирәк. Түбәләр өстеннән чыгып торган барлык төтен һәм вентиляция торбалары өлөшлөргә, дефлекторлар, түбәгә чыгу урыннары, парапетлар, антенналар, архитектура детальләренөң һ.б. төзөклөгөн тәэмин итәргә кирәк.

Торак урыннарны яллаучылар, арендага алуучылар, аларның милекчеләре тарафыннан расланган проектлардан башка радио- һәм телеантенналар урнаштыру, түбәләрдә һәм чорма тәрәзәләрендә махсус жилләтү тишөкләргә (жиллекләргә) ясап кую, түбә өлөшлөргә конструктив үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми.

Түбәне алыштыру эшләрә бина түшәмәләргә атмосфера явым-төшемнәргә белән юешләнмәслөк итеп оештырылырга тиеш. Түбәне япмасын ачып ремонтлау эшләрә барлык кирәклө төзөлөш материаллары, эерләнгән материаллар һәм уңай һава торышы булганда гына тотынырга рөхсәт ителә. Бинаның техник эксплуатациясәнә һәм ремонтлауга кагылышы булмаган затларга түбәгә менү тыела.

Түбәләргә вентиляцияләү түбәндөгечә тәэмин ителә:

чормалы түбәләрдә – мөйданы чорма түшәмәсә мөйданының 1/500 өлөшөн тәшкил итәргә тиешлө сырт такта һәм кәрниз жиллекләргә һәм чорма тәрәзәләргә исәбенә; чорма тәрәзәләргә – жалюзи рәшөткәләргә белән, жиллекләргә металл чөлтәр белән жиһазлана, вентиляция жайланмасын томаларга ярамый.

чормасыз түбәләрдә (жилләнә торган) – жиллекләргә исәбенә;

жылы чормалы түбәләрдә – секциягә бер вентиляция шахтасы исәбенә.

Тыштагы һава температурасы белән салкын чормалардагы температура аермасы 2 – 4 °С тәшкил итәргә тиеш.

Жылы чормалардагы һава температурасы 12 °С түбән булырга тиеш түгел.

Баскыч урнашкан жирдән чормага чыгу ишекләре жылытылган, ике яктан түбә корычы белән тышланган һәм йозакка бикләнгән булырга тиеш.

Остаханәләр, керләр киптерү өчен һәм склад урыны максатларында чормаларны куллану рөхсәт ителми.

Вентиляция жайланмаларының житәрлек биеклеген тәэмин итәргә кирәк. Яссы түбә япмалары өчен вентиляция шахталарының биеклеген түбәдән, парапеттан һәм бинаның башка чыгып торучы өлешләреннән 0,7 метрга биегрәк булырга тиеш, канализациянең һава суырту торбасының биеклеген вентиляция шахталары кырыеннан 0,15 метрга биегрәк булырга тиеш.

Вентиляция шахталарының биеклеген жылы чорма кысаларында 0,6 – 0,7 метр булырга тиеш. Жылы чорманың һавасын суырту яки герметиклыгын бозу, һава суырту шахтасының аслыгын коррозияләү рөхсәт ителми.

Чормалардагы инженер коммуникацияләренән барлык торбаүткәргечләре исәпләнгән тышкы температура буенча жылытылган булырга тиеш. Вентиляция тартмалары һәм шахталары геерметиклаштырылган, жылытылган булырга тиеш.

Чормадагы канализациянең һава суырту каналларының яки подвал каналларының өзелүе рөхсәт ителми. Канализациянең үзәк торбалары тоташканда кинәйгән яклары өскә карарга тиеш.

Түбәнә чүптән һәм пычрактан чистарту елга ике тапкыр башкарыла: яз көне һәм көз көне. Су өстендәге боз катламын һәм боз сөңгеләрен бетерү – кирәк булган очракта.

Түбәнәң йомшак япмаларын, түбәндәгеләрне кертмәгәндә, кардан чистартмыйлар:

төргәкле кыек түбә япмаларындагы тышкы су агып төшерә торган торбалы улакларда һәм салынкы түбәләрдә;

барлык төр түбәләрдән салынып торган кар япмаларын, балконнардагы һәм асылма түбәләрдәге кар япмаларын һәм су өстендәге боз катламын.

Тышкы сүтөшәргечле түбәнә вакыт-вакыт кардан чистартып торырга кирәк (30 см артыграк кар катламы жыелу рөхсәт ителми; жепшек көннәрдә азрак калыңлык булганда да карны ату зарур).

Эчке сүтөшәргечле сөзәк-кыек тимер-бетон түбәләрдәге карны аерым кишәрлекләргә су үтеп керү очракларында гына чистартырга кирәк.

Эчке һәм тышкы сүтөшәргечләр даими пычрактан, яфраклардан, кардан, су өстендәге боз катламыннан һ.б. чистартылырга тиеш.

Эчке сүтөшәргечнең су агу бүрәнкәләренән һәм түбәләренән тыгыз орынмасы, тоташучы төзелмәләренән, эчке сүтөшәргечнең һәм түбә япмасының дәрәс томалануы тәэмин ителергә тиеш.

Ачык эчке сүтөшәргеч системалары атмосфера суларын бинадан кимендә 2 метр ераклыкка чыгаручы температура компенсаторлары һәм улаклар белән жиһазланган булырга тиеш.

5. Биналарга, баскыч урнашкан жирләргә керү урыннары

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

диварларның һәм болдыр идәннәренен 0,1 метрдан артыграк утыруы;
отмостка яки болдырлар астындагы су агу жайланмалары төзек булмау сәбәпле су үтеп керү;

баскычларның төзексез хәле;

баскыч урыннарыннан материалларны, жиһазларны һәм инвентарьне складка кую өчен файдалану(хәтта кыска вакытка да), баскыч маршлары астында келәтләр һәм башка ярдәмче урыннар оештыру.

Керү ишекләренен тыгыз бикләре, тыгызлаучы ара катлаулары, үзләре ябыла торган жайланмалары (доводчиклар, пружиналар), ишек ачылуны чикләүче жайланмалары (туктату жайланмалары) булырга тиеш.

Тамбур бүлеменен жылытылган диварлары, түшәмнәре, ишек тукумалары булырга тиеш, анда үтәли жил булуы рөхсәт ителми, ләкин жиһазлар, ташыгычлар һ.б. кертү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

Баскыч төзелмәләренен рөхсәт ителгән минималь терәлү мәгънәсе: бетон һәм металл өслекләргә – 50 мм, кирпич өймәләргә – 120 миллиметр.

Баскычта урнашкан бикләр, электр ышыклагычлы һәм башка сүндерү жайланмалары ачкычлары торак-эксплуатация оешмасы диспетчерында саклана торган бикләнгән шкафларда торырга тиеш.

Пыялалар төзек, тәрәзәләрдә һәм ишекләрдә фурнитура (кимендә тимердән ясалган тотка), баскыч урнашкан жирдә яктырту булырга тиеш.

Баскыч урнашкан жир даими жилләтелеп торырга тиеш, һава температурасы +16 °С аз булмаса тиеш. Баскыч урнашкан жирләренә даими жыештырып тору тәэмин ителергә тиеш.

Баскыч урнашкан жирләрдән чормага керү яки түбәгә (чормасыз түбәләрдә) чыгу урыны йозакка бикләнгән булырга тиеш.

6. Салкын су белән тәэмин итү

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

торбаүткәргечләренен һәм су белән тәэмин итү системасындагы ябу арматурасынын герметиклыгы бозылу (торбаүткәргечләргә зыян килгән урыннардан су саркып чыгу);

суүткәргеч эшләвенен тавышын нормативларда каралганнан арттыру.

Салкын су белән тәэмин итү тәүлек бие һәм өзлексез гамәлгә ашырылырга тиеш.

Фатирдагы су алу ноктасындагы су басымы катка бәйсез рәвештә нормативларга туры килергә тиеш (0,3 кгк/кв. м – 6 кгк/кв. м).

Су үлчәү узелы урыны яктыртылган булырга тиеш, кыш көне андагы температура +5 °С түбән булмаса тиеш. Су үлчәү узелы урынына чит затларга керү тыела.

Су счетчигы төзек һәм тикшерү вакыты чыкмаган булырга тиеш.

7. Үзәк ягып жылыту системалары

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

торбаүткөргөчлөрнөн һәм жылылык белән тээмин итү системасындагы ябу арматурасының герметиклыгы бозылу (торбаүткөргөчлөргә һәм ябу арматурасына зыян килгән урыннардан су саркып чыгу);

жылылык белән тээмин итү системасы эшләвенен тавышын нормативларда каралганнан арттыру.

Һава температурасы түбәндәгеләрдән түбән булмаска тиеш:

торак бүлмәләрдә +20 °С (почмактагы бүлмәләрдә +22 °С);

баскыч урнашкан жирләрдә +16 °С.

Ягып жылыту системасыннан керүче һәм әйләнеп кайтучы су температурасы тыштагы һава температурасына бәйле рәвештә графикка туры килергә тиеш. Ягып жылыту жайланмалары тигез жылынырга тиеш.

Жылытылмый торган урыннар аша үтүче торбаүткөргөчлөрнөн һәм ягып жылыту системалары арматурасының төзек жылылык изоляциясе булырга тиеш.

Торбаүткөргөчлөр һәм ягып жылыту жайланмалары беркетелгән, аларның авышлыгы бириклек буенча куелган булырга тиеш.

Фатирлардагы һәм баскыч майданчыларындагы торбаүткөргөчлөр һәм ягып жылыту жайланмалары майлы буяу белән ике кат буялган булырга тиеш.

Контроль-үлчәү жайланмалары, көйләүче һәм ябу арматурасы төзек хәлдә булырга һәм Дәүләт стандарты таләпләренә жавап бирергә тиеш.

8. Кайнар су белән тээмин итү

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

торбаүткөргөчлөрнөн һәм кайнар су белән тээмин итү системасындагы ябу арматурасының герметиклыгы бозылу (торбаүткөргөчлөргә һәм ябу арматурасына зыян килгән урыннардан су саркып чыгу);

жылылык белән тээмин итү системасы эшләвенен тавышын нормативларда каралганнан арттыру.

Жылытылмый торган урыннар аша үтүче торбаүткөргөчлөрнөн һәм кайнар су белән тээмин итү системалары арматурасының төзек жылылык изоляциясе булырга тиеш.

Су алу нокталарына (краннарга, катыштыргычларга) бирелүче суның температурасы кулланыла торган жылылык белән тээмин итү системасына бәйсез рәвештә +60 °С түбән һәм +75 °С югары булмаска тиеш.

Торак биналарны кайнар су белән тээмин итү өчен суны тоту билгеләнгән нормалардан чыгып тээмин ителергә тиеш.

9. Йорт эчендәге газ жиһазлары

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

төтенлекнең герметиклыгы һәм тыгыз булмавы бозылу, торба капкачына зыян килү;

төтенлекләрдә һәм вентиляция каналларында тарту көче булмау;

бинага яки фатирга куркыныч янаган хэл булганда (нигез утыру, тотып торучы төзелмэлэргэ зыян килү) торак йортларны газ белән тээмин итү системаларын яисә аерым фатирлардагы жайланмаларны куллану;

түшәм һәм диварларның яки түшәмэләр һәм диварлардагы үтәли тишәкләрнең штукатуркалары жимерелгәндә газ белән тээмин итү системаларын куллану, кухняларны торак бүлмэләрдән аерып торучы ишәкләрдә һәм бүлемнәрдә чатнаган урыннар һәм ярыклар булу;

үз белдеклеген белән газүткәргечләрне күчәрәп кую, өстәмә газ кулланучы жиһаз урнаштыру һәм булган газ кулланучы жиһазны күчәрәп кую;

газүткәргечләрнең һәм ябу жайланмаларының тутыккан, пычранган урыннары булу, буялган катламы бетү, газүткәргечнең тунуы ихтимал булган урыннар жылытылмау.

Өстәмә жиһазлар кую буенча эшләр махсус оешмалар тарафыннан газ белән тээмин итү оешмасы белән килешү буенча башкарылырга тиеш.

Газ хужалыгы предприятиеләре торак-эксплуатация оешмаларын торак йортларны газ белән тээмин итү системасын киләчәктә сүндерү турында ике көн кала кисәтергә тиеш.

10. Канализация һәм эчке сүтөшәргечләр

Түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

канализация челтәренә (су үтүенә) герметиклыгы бозылу, канализация торбаларында тыгыз булмаган урыннар булу һәм үзәк торбаларның канәгатләндерерлек итеп эшләмәве (канализация газлары булу);

кечкенә су агызу багынан су саркып чыгу, кырыйлардан су агу.

Торак-эксплуатация оешмалары түбәндәгеләрне тээмин итәргә тиеш:

профилактика эшләре үткәру (караулар, системаларны көйләү);

торбаүткәргечләргә су үтәп керүләренә, су саркып чыгуларны, аның томалануын, санитария жайланмалары гидравлика бикләренә тыгылуын һәм канализация системаларындагы тоташу урыннарының герметиклы булмавын, канализациянең суырту торбасы капкачларының бозлануын һәм томалануын бетерү;

канализация торбаүткәргечләре өстендә конденсат оешуны булдырмау.

11. Йорт эчендә электр белән тээмин итү, электр жиһазлары

Йорттагы уртак урыннарны яктырту системасы төзек хәлдә булырга тиеш (яктырту лампалары, өзгечләр, яктырткычлар, кабызуны көйләүче жайланмалар).

Катлардагы баскыч урнашкан жирләрдә электр такталары ябылган булырга тиеш.

Кертү-бүлү узелы шкафларында калибрланган эрүчән саклагычлар гына кулланылырга тиеш, катлардагы такталарда автомат өзгечләр төзек хәлдә булырга тиеш.

Фатирлардагы ванналар жиргә тоташкан булырга тиеш.

Өзлексез электр белән тээмин итү булдырылырга тиеш.

Торак фондына хезмэт күрсөтү оешмалары түбэндөгелөрнен кулланылышын тээмин итэргэ тиеш:

туендыручы кабельлэрнең керү кыстыргычларыннан яки урнаштырып куелган саклау, тикшерү һәм идарә аппаратуралы һава электр челтәре белән туенучы биналардагы кертү изоляторыннан башлап, кертү һәм кертү-бүлү жайланмалары шкафларын;

йорт эчендәге электр жиһазын һәм йортның уртак файдалучыларының электр тапшыргычлар туендырунын йорт эчендәге электр челтәрләрнен;

катлардагы такталар һәм шкафларны, шул исәптән аларга саклау һәм идарә аппаратлары урнаштырылган аз токлы такталар һәм шкафлар, шулай ук электр билгеләүче эшләнмәләрен, фатирлардагы энергия счетчикларын кертмиш;

идарә итү өчен коммутация һәм автомат аппаратурасы белән йорттагы уртак урыннарны яктырту жайланмаларын, баскыч урнашкан жирләрдә, катлар буенча коридорларда, вестибюльләрдә, подъездларда, лифт холларында, чүп ташлау һәм чүп жыю урыннарында, подвалларда һәм техник идән асларында, чормаларда, ярдәмче урыннарда һәм торак фондына хезмэт күрсөтү оешмасына караган бинага керттеп төзелгән урыннарда урнаштырылган яктырткычларны керттеп;

төтен суырту системаларының, автомат янғын сигнализациясе системаларының электр жайланмаларын, янғынга каршы эчке суүткәргеч, йөк һәм пассажирлар лифтларын;

йортның үзеннән-үзе ябыла торган ишек жайланмаларын.

12. Чүпүткәргеч

Чүп тутыру камерасы түбэндәге санитария-техника таләпләренә жавап бирергә тиеш:

камераның диварлары керамик плитә белән тышланган, түшәме майлы буяу белән буялган булырга тиеш;

камераның 15 мм диаметрлы краны һәм чүп жыю урыннарын һәм камера урыннарын юдыру өчен шлангасы булган суүткәргече булырга тиеш, йортта үзәкләштерелгән кайнар су белән тээмин итү булган очракта – кайнар һәм салкын су краннары;

идәндәге су агызгыч тишек канализациягә тоташтырылган һәм аның диаметры кимендә 100 миллиметр булырга тиеш;

идән су үткәрми торган һәм аның су агызгыч тишеккә яки чокырга 0,01 авышлығы булырга тиеш;

чокыр алына торган рәшәткә белән жиһазландырырга тиеш һәм анын сыйдырышлығы 30 литрдан аз булмаска тиеш; камерада читкә жибәрә торган торбада бик белән раковина, шулай ук суны чокырдан раковинага агызу өчен кул насосы каралган булырга тиеш;

камерага ишек эчке яктан табаклы корыч белән тышланган булырга, аның контуры буенча тыгыз бик һәм ябу жайланмасы булырга тиеш, ул урам ягына ачылырга тиеш;

чүп тутыру камерасы коры булырга тиеш, аның тузан үткәрми торган һәм дымнан саклаучы урыннарында яктыркычлар урнаштырылган ясалма яктыртылуы булырга тиеш; камерадагы һава температурасы +5 °С түбән булмаска тиеш.

Ствол һәм аның барлык селкенми торган тоташу урыннары дымга тотрыклы, төтен һәм һава үткәрми торган булырга тиеш. Чүмеч алына торган, жиңел ачыла һәм ябыла торган, аның кырыйдагы урыннарында төяү капкачына төтен һәм һава үткәрмәүне тәмин итүче сыгылмалы ара катламлы тыгыз биге булырга тиеш.

Чүпүткәргечнең стволының чүп камерасыннан һава кудыра торган нәтижәле жилләтү системасы булырга тиеш, ул юдыру һәм чистарту жайланмалары белән жиһазландырылган булырга тиеш.

13. Лифтлар

Лифтларга хезмәт күрсәтүче махсус оешма аларның төзек техник хәлен, өзеклекләрсез эшләвен һәм төзексезлекләрен 1 көннән дә калмыйча бетерүне тәмин итәргә тиеш.

Лифт кабинасында кимендә ике бер үк вакытта кабызган лампа белән эшләнгән электр яктыртылуы булырга тиеш. Кабинаның эш вакытында яктыртылуы шахтаның ишекләре ачык булганда яки кабинада кешеләр булганда кабызылган булырга тиеш.

Кабинаның этәрәп куелган (ябык) ишегенең буйлары арасындагы ачыклык 120 миллиметрдан артык булмаска тиеш түгел.

Кешеләрне утырта торган төп катта түбәндәгеләр күрсәтелгән язма такта эленгән булырга тиеш:

лифтның исеме (билгеләнеш буенча);

йөк күтәрүчәнлегенә (рөхсәт ителгән пассажирлар санын күрсәтеп);

теркәү номеры;

хезмәт күрсәтүче персонал яки авария хезмәте белән элемтәгә керү өчен телефон номеры.

Кабинаның күчмә идәне бер калканнан эшләнгән булырга тиеш һәм кабинаның ишек бусагасын ишек уемының бөтен киндәге буенча капларга тиеш. Күчмә идәннең вертикаль йөреше 20 миллиметрдан артык булмаска тиеш.

Кабина идәнненең япмасында, чикләренен тышлыгында, яктырту өлешләрендә зыян килгән урыннар булырга тиеш түгел.

Кабинаның купесы чиста булырга, пырчак һәм тузан эзләре булмаска тиеш. Лифт эшчәнлегенә диспетчерлар контроле түбәндәгеләрне тәмин итәргә тиеш

диспетчерлар пункты (БДХ), лифт кабинасы һәм машина бүлеген арасында ике яклы сөйләшү элемтәсен, шулай ук диспетчерны элемтәгә чакыру турында тавыш сигнализациясен;

катта кабина булмаганда шахта ишекләре ачылу турында сигнализацияне;

пассажирлар лифты кабинасында «Стоп» тәймәсенә басу турында төс яки тавыш сигнализациясен.

Лифтны чакыру һәм аның белән идарә итү тәймәләре төзек булырга һәм вандаллыкка каршы башкарылышта эшләнгән булырга тиеш.

Эксплуатация эше режимнарында кабинаның автоматик рәвештә туктау төгәллеге 35 мм кысаларында булырга тиеш (утырту мәйданы һәм кабина идәне биеклегенә аермасы).

Селкетүләр, ыргылышлар булмасын өчен лифтлар тизлекне чикләүче һәм талгын тукталуларны көйләүче жайланмалар белән жиһазландырылган булырга тиеш. Секундына 1 метрлы номиналь тизлекле лифт кабинасы талгын тукталуларны көйләүче жайланмалар белән жиһазландырылган булырга тиеш. Кабинаны көйләүче жайланмаларның эшләп китүе электр куркынычсызлык жайланмасы белән тикшерүдә тотылырга тиеш. Эш тизлегенә номиналь тизлектән авышуы 15 проценттан артык булмаска тиеш.

Машина бүлмәсе ишекләре тоташ, металл табак белән тышланган булырга, тышкы якка ачылырга тиеш һәм ачкычлары берләштерелгән диспетчерлар хезмәтендә сакланырга һәм ышанычнамә нигезендә лифтка хезмәт күрсәтү оешмалары хезмәткәрләренә тапшырылырга тиешле йозакка бикләнергә тиеш. Машина бүлегенә идәне шумый һәм тузан жыймый торган япмалы булырга тиеш. Машина бүлмәсенен диварлары һәм түшәмә ачык төстәге майлы буяу белән буялган булырга тиеш. Машина бүлмәсенә керү урыны буш һәм яктыртылган булырга тиеш. Машина бүлмәсе ишегендә «Лифтның машина бүлмәсе. Чит затларга керү тыела» дигән язу булырга тиеш.

Шахталар, машина бүлмәләре белән чиктәш торак урыннарда лифт эшләвеннән чыккан тавыш дәрәжәсен арттыру рөхсәт ителми. Машина бүлекләрендә барлык моторлар һәм катлаулы чыгырлар астында амортизаторлар урнаштырылган булырга тиеш. Шахталарда лифтларны юнәлтүче жайланмалар катгый вертикаль рәвештә урнаштырылган һәм ышанычлы итеп беркетелгән булырга тиеш. Кабинаның хәрәкәтләре талгын булырга тиеш, кабинаның юнәлтүче жайланмалар буенча жәрелүе рөхсәт ителми. Торак биналар урыннарындагы тавыш дәрәжәсен үлчәү Дәүләт санитария-эпидемиология күзәтүе бүлекчәләре тарафыннан башкарыла.

14. Йорт яны территорияләрен карап тоту

а) Юлларның, кечкенә юлларның һәм мәйданчыкларның торышы

Торак микрорайоннар территориясендә жәмәгать транспорты тукталышларына һәм төрле биналарга алып баручы ел дәвамында кулланыла торган транзит юллар булырга тиеш.

Кечкенә юлларның кинлегә – 2,5 – 3 метр, япма кышкы һәм жәйге механиклаштырылган жыештыру мөмкинлеген исәпкә алып асфальттан яки плитәләрдән эшләнгән булырга тиеш. Һава сулап йөрү өчен сезонлы кулланылыштагы кечкенә юллар, шулай ук төрле билгеләнештәге мәйданчыкларга алып чыгучы сукмаклар 0,75 метрдан алып 1,5 метрга кадәр кинлектә булырга һәм, кагыйдә буларак, плитәләрдән торырга тиеш.

Асфальттан яки плитәләрдән эшләнгән япмалы юллар, мәйданчыклар жимерелгән урыннарысыз булырга, кыш көне кардан чистартылырга һәм аларның тайгак урыннарына ком сибелергә тиеш.

б) Кече архитектур формалар

Һәр йорт биләмәсендәге территория, кагыйдә буларак, түбәндәгеләргә ия булырга тиеш:

керләрне киптерү, киёмнәрне, келәмнәрне һәм йорт кирәк-яракларын чистарту өчен хужалык майданчыгына;

зурлар өчен ял итү майданчыгына;

яшелләнделерелгән һәм жәйге һәм кышкы ял өчен кирәкле жиһазлар белән тәэмин ителгән балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары детские.

Хужалык майданчыгында керләрне киптерү өчен жайланма куелган баганалар, киём киптерү өчен штангалар, элгечләр, ком тартмасы, чүп савыты һәм эскәмияләр белән өстәл булырга тиеш.

Балалар майданчыкларындагы жиһазлар (ком тартмалары, таганнар, таучыклар, карусельләр, эскәмияләр, асылмалар һ.б.) проектлар, эскизлар буенча, район архитекторы бүлеге белән килештереп урнаштырыла.

Барлык кече архитектур формалар завод эшләнешендә, майлы буяу белән буялган, зыян китерелгән урыннарсыз, чыгып торган кадакларсыз, агачтан эшләнгәннәре – юнган материалдан, металллары – чыгып торган урыннарсыз, кылчыкларсыз (эретеп ябыштыру урыннарында) булырга тиеш.

в) Майданчыкларның урнашуы, зурлыгы

Тавышлы уеннар (волейбол, баскетбол, хоккей һ.б.) өчен спорт майданчыкларын торақ йортларның тәрәзәләренә 20 метрдан да яқын булмаган ераклыкта урнаштырырга киңәш ителә.

Хужалык майданчыкларынан торақ йортларның тәрәзәләренә кадәр ара 20 метрдан да ким булмашка тиеш.

Чүп жыю жайланмалары өчен жиһазларны кечкенә баклар һәм контейнерлар тәшкил итә. Бер кечкенә бак өчен майдан – 0,75 кв.метрдан алып 1,5 кв.метрга кадәр, бер контейнерга – 2 – 3 кв.метр. Контейнерлар һәм кечкенә баклар рәтләре арасында һәм майданчык кырыйлары буйлап 0,75 метрдан ким булмаган буш үтү юлы калдырыла.

Чүп жыю жайланмалары өчен майданчыкларның 1,2 метрдан ким булмаган биеклектәге металл (челтәрсыман) яки кирпеч киртәсе булырга тиеш. Киртә булмаган очракта майданчыкны яшел читән белән киртәләп алырга кирәк.

г) Транспорт чараларын кую өчен майданчыклар

Микрорайон территориясендә хужаларының автомашиналарын һәм мотоциклларын кую өчен майданчыклар каралган. Әлеге майданчыкларны яңа микрорайоннарда урнаштыру өчен урын аларны төзү проектлары белән билгеләнә. Шәһәрнең төзелгән өлешендә машина кую урыннарын урнаштыру мәсьәләләре башкарма хакимият органнары тарафыннан хәл ителә.

Автомобильләренә газоннарда, тротуарларга һәм әлеге максатларда оештырылмаган башка урыннарда кую тыела.

Төзелгән кварталларда кисеп чыгу өчен ябык урамнарда, тар юлларда һәм тыкрыкларда, йөри торган өлешнең киңлеге артык булган урамнарда һәм жирле юлларда автомобильләренә вакытлыча кую өчен майданчыклар урнаштыру рөхсәт ителә.

Автомобильләренә вакытлыча кую тору өчен майданчыкларда машиналарны ремонтлау һәм юу эшләре башкару тыела.

д) Ишегалды территорияләрен яшеллөндөрү

Яшел утыртмалар биналарның һәм корылмаларның тышкы диварларыннан (агач яки куакның кәүсәсе күчәренә кадәр) түбәндәге ераклыкта урнашкан булырга тиеш: агачлар – 5 метрдан ким булмаска; куак – 2,5 метр.

Яшеллөндөрү проекты белән күздә тотылган агачларны һәм куакларны, шул исәптән тамырында корыган һәм авыруларны, махсуслашкан оешманың тиешле рөхсәтеннән башка күчәрәп утырту яки кисү тыела.

Жәй көне корылык вакытларында агачлар һәм куакларга су сибәргә кирәк, һәм бу максаттан торак йортның цоколь һәм подвал катларында су сибү краннары карала.

Агачлар һәм куакларның ябалдашларын вакыт-вакыт кисеп торырга кирәк.

Урын милекчесе белән күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсенә 4 нче кушымта

Форма

1. КҮПФАТИРЛЫ ЙОРТТАГЫ УРТАК МӨЛКӘТНЕ
КАРАП ТОТУ ҺӘМ РЕМОНТЛАУ БУЕНЧА ЭШЛӘРНЕҢ ҺӘМ
ХЕЗМӨТЛӘРНЕҢ МИНИМАЛЬ ИСЕМЛЕГЕ

Эшләр төрләре	Кабатланып торугы
1	2
1. Уртак кулланылыштагы урыннарны карап тоту	
1.1. Тамбурларны, холларны, коридорларны, галерияләрен, лифт майданчыкларын һәм лифт холларын һәм кабиналарын, баскыч майданчыкларын һәм маршларын, пандусларны коры һәм юеш чүпрәк белән жыештыру	атнага _____ тапкыр
1.2. Тәрәзә төпләрен, тәрәзә рәшәткәләрен, баскыч рәшәткәләрен, аз токлы электр исәпләү жайланмалары өчен шкафларны, почта тартмаларын, ишек тартмаларын, ишек тукумаларын, доводчикларны, ишек тоткаларын юеш чүпрәк белән сөртү	атнага _____ тапкыр
1.3. Тәрәзәләр юу	атнага _____ тапкыр
1.4. Чүпүткәргечне ябу жайланмаларын юу һәм сөртү	атнага _____ тапкыр
1.5. Пычрактан саклау системаларын чистарту (металл рәшәткәләр, күзәнәкле япмалар, чокырлар, тукума маталар)	елга _____ тапкыр
1.6. Күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәт составына кергән урыннарда дератизация һәм дезинсекция үткәру, септикларны, әлегә йорт урнашкан жир кишәрлегендәге ишегалды бәдрәфләрен дезинфекцияләү.	елга _____ тапкыр
2. Елның салкын чорында, яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары, әлегә йортка хезмәтләр күрсәтү һәм аны эксплуатацияләү өчен күздә тотылган бүтән объектлар белән күпфатирлы йорт урнашкан жир кишәрлеген (алга таба – йорт яны территориясе) карап тоту буенча эшләр	
2.1. Кое люкларының һәм янгын гидрантларының капкачларын катламы 5 см югарырак калынлыктагы кардан һәм боздан чистарту	атнага _____ тапкыр
2.2. 5 см артыграк тирәнлектәге чокырлар булганда әле яуган карны эттерү һәм йорт яны территориясен кардан һәм боздан чистарту	кирәк булган очракта; эшләренә кар ява башлаганнан соң

1	2
	_____ сэгатытэн дэ сонга калмыйча башлау
2.3. Йорт яны территориясен жил белән китерелгән кардан чистарту (яки элге кар капламы булмаган территорияне себерү)	атнага _____ тапкыр
2.4. Йорт яны территориясен су өстендәге боз катламнарыннан һәм боздан чистарту	атнага _____ тапкыр
2.5. Подъездлар янына куелган чүп савытларын чистарту һәм юдыру, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтнең йорт яны территориясендә урнашкан контейнер мәйданнарын жыештыру	атнага _____ тапкыр
2.6. Болдырны һәм подъезд каршындагы мәйданчыкны жыештыру	атнага _____ тапкыр
3. Елның жылы вакытында йорт яны территориясен карап тоту буенча эшләр	
3.1. Йорт яны территориясен себерү һәм жыештыру	атнага _____ тапкыр
3.2. Подъездлар янына куелган чүп савытларын чистарту һәм юдыру, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтнең йорт яны территориясендә урнашкан контейнер мәйданнарын жыештыру	атнага _____ тапкыр
3.3. Газоннарны жыештыру һәм чабу	атнага _____ тапкыр
3.4. Яңгыр канализациясен чистарту	елга _____ тапкыр
3.5. Болдырны һәм подъезд каршындагы мәйданчыкны жыештыру, металл рәшәткәне һәм чокырларны чистарту	атнага _____ тапкыр
4. Көнкүреш калдыкларын чыгаруны тәмин итү, шул исәптән сыек көнкүреш калдыкларын суыртып алу буенча эшләр	
4.1. 2,5 куб. метрдан күбрәк жыелган каты көнкүреш калдыкларын кичекмәстән чыгару	кирәк булган очракта
4.1. Йорт яны территориясендә урнашкан ишегалды бәдрәфләрендәге сыек көнкүреш калдыкларын чыгару	атнага _____ тапкыр
4.2. Йорт яны территориясендә урнашкан септиклардагы агып жыелган көнкүреш суларын агызу	атнага _____ тапкыр
4.3. Көнкүреш калдыкларын жыю урыннары оештыру, I – IV класс куркынычлыгындагы калдыкларны жыю (файдаланылган ртутьле лампалар һ.б.) һәм аларны элге калдыкларны жыю, куллану, зарарсызландыру, транспортлау һәм урнаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыруга лицензияләре булган махсуслашкан оешмаларга тапшыру	кирәк булган очракта

2. УРТАК МӨЛКӨТНӨ РЕМОНТЛАУ БУЕНЧА ЭШЛЭР ИСЕМЛЕГЕ

Нигезлэр

1. Бина тирәсендәге территорияне вертикаль планлаштыру параметрларынын проект параметрларына туры килүен тикшерү.

2. Түбәндәгеләрне билгеләп, төзелмәнең күрәнгән өлешләренә техник торышын тикшерү:

барлык төр нигезләрнең тигезсез утыру билгеләрен;

бетон, тимер-бетон һәм таш нигезле йортларда арматура коррозияләрен, катлауларга аерылуны, чатнаган жирләрне, күпкән жирләрне, вертикальдән авышуны;

баганасыман яки субайлы агач нигезле йортларда агач нигезнең черүен һәм өлешчә таркалуын.

3. Нигезләрнең гидроизоляция торышын һәм нигезнең су агу системаларын тикшерү. Бозулар билгеле булган очракта – аларның эшкә яраклылыгын тергезү.

4. Мәңге туң жирләр шартларында мәңге туң жирләр температурасын билгеләү һәм документларда теркәү.

5. Подвалларның температура-дымлылык режимын тикшерү һәм бозулар билгеле булган очракта аны бозу сәбәпләрен бетерү.

6. Подвалларның, подвалларга керү урыннарының һәм чокырларның торышын тикшерү, әлеге урыннарны су басуны, аларның чүпләнүен, пычрануын һәм артык әйберләр белән тутырылуын булдырмаучы чаралар, шулай ук проект таләпләре нигезендә аларны жилләтүне тәмин итүче чаралар кабул итү.

7. Подвалларның һәм техник идән асларының ишекләре, алардагы бикләү жайланмалары торышын тикшерүдә тоту. Билгеле булган төзексезлекләренә бетерү.

Таш, кирпич, тимер-бетон диварлар

8. Эксплуатациянең проект шартларынан тайпылуларны, конструктив карарны санкцияләnmәгән үзгәртүне, тотып тору мөмкинлекләрен югалту билгеләрен, деформацияләр булуны, жылылык саклау сыйфатлары, бинаның цоколь өлеше һәм диварлары арасында гидроизоляция бозылуны, су алу жайланмаларының төзексезлекләрен билгеләү.

9. Коррозия эзләрен, арматура һәм нигез салу детальләре урнашкан урыннарның деформацияләрен һәм чатнаган урыннарын, эчке аркылы диварларның тотып торучы һәм үзен тотып торучы панельләрдән, зур размерлы блоклардан эшләнгән тышкы диварларга янәшәл жирләрдә чатнаган урыннар булуны билгеләү.

10. Теземнәрдәге зыяннарны, чатнаган урыннар булуын һәм аларның характерын, жилләүне, диварларның аерым өлешенә вертикальдән авышуын һәм күбүен, вак чыгырлардан, ясалма һәм табигый ташлардан эшләнгән диварлы йортлардагы аерым төзелмәләр арасында берәгүләр бозылуын билгеләү.

11. Агач диварлы бурап салынган, каркаслы, борыслардан ясалган, такталардан жыелган һәм бүтән йортларның агач төзелмәләре өлешләрәндә ныгыту кимчелекләрен, уемнарны, кыйшаюын, ватылуын, вертикальдән авышуын, шулай ук әлеге төзелмәләрдә черегән, агачны бозучы гөмбәчәкләр булган, югары дымлылыклы, дивар тышлығының һәм штукатуркасының жиимерелгән өлешләр булуын билгеләү.

Түшәмәләр

12. Эксплуатация шартларын бозуны, конструктив карарны санкцияләnmәгән үзгәртүне билгеләү, сыгылган, чатнаган урыннарны һәм тирбәнүләрне билгеләү.

13. Түшәмәнең үзәндә һәм диварларга янәшә урыннарда чатнаган жирләр барлыгын, аларның характерын һәм зурлыгын билгеләү, бетонның саклаучы катламының кубуын һәм арматураның тышка чыгуын, монолит тимер бетоннан ясалган һәм тимер-бетон плитәләрдән жыелган түшәмәле һәм япмалы йортлардагы арматура коррозияләрен билгеләү.

14. Чатнаган урыннар барлыгын, аларның характерын һәм зурлыгын билгеләү, плитәләрнең биеклеке буенча берсе икенчесенә карата урыннарынан күчүен, жөйләрне томалаган урыннарда тигезләүче катламның кубуын, терәк урыннардагы плитәләрдә һәм диварларда су үтәп керү һәм туңу эзләрен, бетонның саклаучы катламының кубуын һәм арматураның тышка чыгуын, тимер-бетон төзмәләрдән жыелган түшәмәле һәм япмалы йортлардагы арматура коррозияләрен билгеләү.

15. Гөмбәзләрдә чатнаган жирләр барлыгын, аларның характерын һәм зурлыгын билгеләү, тезем торышының үзгәрүен, кирпич гөмбәздән эшләнгән түшәмәле йортларда өрлекләр коррозиясен билгеләү.

16. Түшәмәнең тотрыксызлыгын, штукатур катламында чатнаган жирләр барлыгын, аларның характерын һәм зурлыгын билгеләү, тотып торучы агач элементларның һәм аларның таяну урыннарының бөтенлеген, түшәмдәге су үтәп керү эзләрен, тутырылган урыннарның тыгызлыгын һәм дымлылыгын, агач түшәмәле һәм япмалы йортлардагы агач өлешләрнең черүен һәм ашаучы коңгызлар белән зарарлануын билгеләү.

17. Жылыткычның, гидроизоляция һәм тавыш изоляциясенә торышын, шомартыла торган катламнарның түшәмә (япма) төзелмәләренә карата адгезиясен билгеләү.

18. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Колонналар һәм баганалар

19. Эксплуатация шартларын бозуны, конструктив карарны санкцияләnmәгән үзгәртүне, тотрыксызлануын, чатнаган жирләр барлыгын, аларның характерын һәм зурлыгын, күпкән жирләрне, вертикальдән авышуны билгеләү.

20. Арматура һәм арматура челтәре коррозиясе торышын тикшерүдә тоту һәм билгеләү, бетонның саклаучы катламының кубуын, арматураның тышка чыгуын һәм аның бетон белән бергә урынының бозылуын, жыелма һәм моноконтрет колонналы йортлардагы бетон тирән китекләрен билгеләү.

21. Кирпечләр жимерелүен һәм килеп төшүен, корыч бәйләнмәләрен һәм анкерларның өзәлүе һәм аларны тартып чыгаруларны, өрлекеләр һәм тоташтырмалар терәге астындагы теземнәргә зыян килүне, кирпич баганалы йортлардагы горизонталь жөйләр буенча тезем ташлары ватылуын һәм рәтләренен урыннарыннан күчүен билгеләү.

22. Агач терәкле йортлардагы үзагачның черүен, бозучы гөмбәчәкләр һәм ашаучы конгызлар белән зарарлануын, катламлануын, жепселләре өзәлүен билгеләү.

23. Жыелма һәм моноконтрет колонналы йортлардагы металл томаланма детальләренен торышын тикшерүдә тоту.

24. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Күпфатирлы йортлар түшәмәләренен һәм япмаларының өрлекләре (буй өрлекләре)

25. Эксплуатация шартларын бозуны, конструктив карарны санкцияләнгән үзгәртүне, чыдамлылыкны, сыгылган жирләрен, тирбәнүләрне һәм чатнаган урыннарны тикшерүдә тоту һәм билгеләү.

26. Моноконтрет һәм жыелма контрет-бетон өрлекле түшәмә һәм япмалары булган йортлардагы бетонның саклаучы катламының сузылган зонада өслегеннән ватылып төшүен һәм катлау-катлау булып кубып төшүен, арматураның тышка чыгуын һәм коррозиясен, бетонның тыгызландырылган зонада эре уемнарын һәм китекләрен билгеләү.

27. Тотып торучы элементларның кисем мәйданын киметеп, коррозияне билгеләү, төзелмәләренен жирле тотрыклылыгы югалу (өрлек диварларының һәм билдәмәләре күбәнү), корыч өрлекле түшәмәләре һәм япмалары булган йортлардагы элементларның төп материалындагы чатнаган урыннарны билгеләү.

28. Агач өрлекләренен дымлануын һәм черүен, өрлекләренен диварларга томаламаларын жылытуны бозуларны, купкан ясылыктагы тоташу урыннарындагы ботаклар һәм ярыклар янында үзагачның аерылуын һәм ярылуын билгеләү.

29. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Идәннәр

30. Вентиляция системасы нигезенен, өслектәге катламының һәм эшкә яраклыгының торышын тикшерү (агач идәннәр өчен).

31. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Бүлемнәр

32. Бүлемнәрнең үзләрендә һәм үзара һәм капитал диварлар, түшәмәләр, жылыту панельләре, ишек тартмалары белән тоташу урыннарындагы, санитария-техника жайланмаларын урнаштыру һәм төрле торбаүткәргечләр үткән урыннардагы тотрыксызлыктарны, күпкән жирләрне, чатнаган урыннар барлыгын билгеләү.

33. Тавыш изоляциясен һәм янгындан саклануны тикшерү.

34. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Түбәләр

35. Түбәләрне су үтпә кермәүгә тикшерү.

36. Яшеннән саклау жайланмаларын, матчаларның жиргә тоташуын һәм түбәдә урнаштырылган башка жиһазларны тикшерү.

37. Тотып торучы түбә төзелмәләренен, агач төзелмәләренен антисептик һәм янгынга каршы саклавының, түбәнең тотып торучы төзелмәләре өлешләренен ныгытмаларының, су агу жайланмалары һәм жиһазларының, чорма тәрәзәләренен, түбәләргә чыгу урыннарының, чормадагы йөрү такталарының һәм күперчәкләренен, явым-төшем һәм температура жөйләренен, эчке сүтөшпәргечнең су алу бүрәнкәләренен деформациясен һәм зыян килгән урыннарын билгеләү.

38. Саклаучы бетон плитәләренен һәм киртәләренен торышын, киптерүче катламның фильтрлау мөмкинлекләрен, тимер-бетон тартмаларның таяну урыннарын һәм кулланыла торган түбәләрдәге башка элементларны тикшерү.

39. Чормадагы температура-дымлылык режимын һәм һава алышуны тикшерү.

40. Су өстендәге боз катламнары һәм боз сөңгеләре оешуны булдырмаучы жиһазлар яки жайланмаларның торышын тикшерүдә тоту.

41. Япмаларның туңу ихтималына тәэсир итүче суык тышкы һава температурасының давамлы һәм тотрыклы чорында эксплуатацияләүнең норматив таләпләрен тәэмин итү өчен кушылган (чормасыз) түбәле йортларның өске катларындагы түшәмнәрэнкарау.

42. Түбәне һәм су агу жайланмаларын тикшерү һәм кирәк булган очракта янгыр һәм кар суларының агып төшүенә комачаулаучы чүптән, пычрактан һәм су өстендәге боз катламыннан чистарту.

43. Түбәне тикшерү һәм кирәк булган очракта кардан һәм су өстендәге боз катламыннан чистарту.

44. Металл элементларның саклаучы буяу катламын тикшерү һәм кирәк булган очракта тергезү, түбәләренен металл ныгытмаларын коррозияләргә каршы саклаучы буяулар һәм составлар белән буяу.

45. Түбәләренен тоташтыруның балласт ысулының эластомер яки термопласт мембраналары өчен өелеп ясалган бастырып куелган саклаучы катламын тикшерү һәм кирәк булган очракта тергезү.

46. Эластомер яки термопласт материалдан эшлэнгән түбэләрнең жәяүлеләр зоналары урыннарында жәяүлеләр өчен сукмактарны тикшерү һәм кирәк булган очракта тергезү.

47. Түбәдә һәм металл детальләрнең техник урыннарында урнаштырылган корыч бәйләнмәләрнең коррозияләргә каршы япмасын тикшерү һәм кирәк булган очракта тергезү

48. Су үтөп керүгә китерүче бозулар билгеле булган очракта – аларны кичекмәстән бетерү, калган очрактарда – тергезү эшләре планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Фасад

49. Фасадларны һәм аларның аерым өлешләрен шомартуны бозуны, шомартыла торган катламнарның диварлар белән бергәүгә көчсезләнүне, тышкы сүтөшәргечләрнең өзлексезлегә һәм герметиклыгы бозылуларын билгеләү.

50. Мәгълүмати билгеләрнең, подъездларга керү урыннарының (йорт билгеләре һ.б.) яктыртылышы торышын һәм эшкә яраклылыгын тикшерүдә тоту.

51. Тотып торучы төзелмәләргә, гидроизоляцияне, балконнардагы, лоджияләрдәгә һәм асылма түбәләрдәгә металл чикләрнең элементларын бозуларны һәм аларның эксплуатация сыйфатларын билгеләү.

52. Биналарга, подвалларга керү урыннары һәм балконнар болдырларының һәм алар өстендәгә түбәләргә аерым өлешләре торышын тикшерүдә тоту һәм тергезү яисә алыштыру.

53. Керү ишекләре бикләренә, үзләре бикләнгән торган жайланмаларның (доводчиклар, пружиналар), ишек ачылуны чикләүче жайланмаларның (туктату жайланмалары) торышын тикшерүдә тоту һәм тыгызлыгын тергезү.

54. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Тәрәзәләр, ишекләр

55. Тәрәзә һәм ишек тутырмаларының бөтенлеген, бикләргә тыгызлыгын, күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәткә караган урыннардагы тәрәзә һәм ишек тутырмаларының элементлары фурнитурасының механик ныклыгын һәм эшкә яраклылыгын тикшерү.

56. Ягып жылыту чорында бозулар билгеле булган очракта – кичекмәстән ремонтлау, калган очрактарда – тергезү эшләре планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткөрү.

Баскычлар

57. Тотып торучы төзелмәләрдәгә деформацияләргә һәм зыян килгән урыннарны, чикләрдәгә ныгытмаларының ышанычлылыгын, басмалардагы уемнарны һәм ватылган урыннарны билгеләү.

58. Марш плитәләренен тотып торучы төзелмәләр белән тоташу урыннарында чатнаган урыннар барлыгын һәм аларның параметрларын, арматураның тышка чыгуын һәм коррозиясен, тимер-бетон баскычлы йортлардагы аерым басма өслекләрендә берәгүләр бозылуны билгеләү.

59. Косоурларның сыгылган урыннарын, косоурларның майданчыклар белән берәгүләренен бозылуын, корыч косоурлар буенча баскычлы йортлардагы металл төзелмәләр коррозиясен билгеләү.

60. Тотып торучы төзелмәләренен бөгелгән урыннарын, баскыч майданчыкларын тотып торучы өрлекләргә баскыч терәге ныгытылуы бозылуын, баскыч төзелмәләренә уемнарны, шулай ук агач баскычлы йортларда черәгән урыннар һәм агач ашаучы коңгызлар барлыгын билгеләү.

61. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләре планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрен үткәрү.

62. Штукатур катламы торышын тикшерү һәм кирәк булган очракта тергезү яки корыч косоурлар буенча баскычлы йортларда янгынга чыдамлылык чиген 1 сәгать тәмин итүче буяу белән металл косоурларны буяу.

63. Агач баскычлы йортларда агач өслекләренен торышын тикшерү һәм кирәк булган очракта аларны антисептик һәм антиперон составлар белән эшкәртү.

Мичләр, каминнар һәм учаклар

64. Мичләр, каминнар һәм учакларның төтен юллары төзелмәләренен бөтенлеген билгеләү һәм эшкә яраклылыгын тикшерү.

65. Мичләр, каминнар һәм учакларның янгын куркынычсызлыгы таләпләрен бозуга һәм газның саркып югалуына китерүче төзексезлекләрен, шулай ук төтен торбалары (төтен юллары) капкачларының бозлануын бетерү.

66. Мичләренен төтен юлларын һәм торбаларын корымнан чистарту.

67. Төтен каналларындагы өемнәрне бетерү.

Жылылык пунктлары һәм сусуырткычлар

68. Күпфатирлы йортлардагы индивидуаль жылылык пунктларында һәм сусуырткычларда жиһазларның төзеклеген һәм эшкә яраклылыгын тикшерү, көйләү һәм ремонтлау эшләрен башкару.

69. Жылылык йөртүче жайланманың һәм суның (басымы, температурасы, тотылуы) параметрларын даими тикшерүдә тоту һәм жиһазларны жылыту, су белән тәмин итү һәм герметиклыгы өчен кирәкле параметрларны тергезүгә кичекмәстән чаралар кабул итү.

70. Индивидуаль жылылык пунктлары һәм сусуырткычлар жиһазларына гидравлика һәм жылылык сынаулары үткәрү.

71. Юшкын-коррозия утырмаларын бетерү өчен жылылык алышу жиһазларын чистарту буенча эшләр.

72. Кайнар су белән тәмин итү системасы өчен су эзерләү жайланмасының эшкә яраклылыгын тикшерү һәм аны карап тоту. Зыян килгән урыннар һәм бозулар

билгеле булган очракта – тергезү эшлэре планын эзерлэү (кирэк булган очракта), тергезү эшлэрен үткөрү.

Су белән тээмин итү (салкын һәм кайнар), ягып жылыту һәм су агу системалары

73. Даими күзәтчелектә булмаган насосларның, ябу арматурасының, контроль-үлчәү жайланмаларының, автомат регуляторлар һәм жайланмаларның, күмәк (йорт өчен уртақ) исәпләү жайланмаларының, киңәйткөч бакларның һәм элементларның (чормадагы, подвалдагы һәм каналлардагы таратучы торбаүткәргечләрнең һәм жиһазның) төзеклелеген, эшкә яраклылыгын тикшерү, көйләү һәм техник карап тоту.

74. Жылылык йөртүче жайланманың һәм суның (басымы, температурасы, тотылуы) параметрларын даими тикшерүдә тоту һәм системаларны жылыту, су белән тээмин итү һәм герметиклыгы өчен кирәкле параметрларны тергезүгә кичекмәстән чаралар кабул итү.

75. Ватык контроль-үлчәү жайланмаларын (манометрлар, термометрлар һ.б.) торышын тикшерүдә тоту һәм алмаштыру.

76. Күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәткә караган жиһазларның һәм ягып жылыту жайланмаларының, су алу жайланмаларының (катыштыргычлар, краннар һ.б.) эшкә яраклылыгын тергезү (ремонтлау, алмаштыру).

77. Торбаүткәргечләр һәм тоташтыручы элементлар өлешләрнен торышын тикшерүдә тоту һәм, алар үткәрә башлаган очракта, кичекмәстән герметиклыгын тергезү.

78. Эчке канализация, канализация суырту, эчке сүтөшөргөч, дренаж системалары һәм ишегалды канализациясе торышын тикшерүдә тоту һәм элементларының төзеклелеген тергезү.

79. Ышанычлы эксплуатация максатында, эчке сүтөшөргөчнен, эчке сүтөшөргөчнен гидравлика бигенен эш режимнарын күчерү.

80. Суүткәргөчтә ремонтлау-төзелеш эшлэре үткәргәннен соң, суүткәргөч өлешлэрен юдыру.

81. Суэтем бакларын чистарту һәм юдыру.

82. Жирле локаль корылмаларны (септика) һәм ишегалды бәдрәфлэрен тикшерү һәм аларның эшкә яраклылыгын тээмин итү.

83. Юшкын-коррозия утырмаларын бетерү өчен су белән тээмин итү системаларын чистарту буенча эшлэр.

Жылылык белән тээмин итү системалары (ягып жылыту, кайнар су белән тээмин итү)

84. Кертү узелларын һәм ягып жылыту системаларын ныклылыкка һәм тыгызлыкка сынау (гидравлика сынаулары), ягып жылыту системаларын юдыру һәм көйләү.

85. Кабызуны көйләү эшлэрен сынап карау (ягып карау).

86. Ягып жылыту системасыннан һава чыгарту.

87. Юшкын-коррозия утырмаларын бетерү өчен үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү системаларын юдыру.

Электр жиһазларын, радио- һәм телекоммуникация жиһазларын карап тоту

88. Электр кабеленең, жиһазларның (насослар, электр такталары вентиляторлары һ.б.) тышчасы жиргә тоташуны тикшерү, үткәргечләр, торбаүткәргечләр изоляциясе каршылыгын үлчәү һәм тикшерү нәтижәләре буенча жиргә тоташу чылбырларын тергезү.

89. Саклаучы сүндерү жайланмаларының эшкә яраклылыгын тикшерү һәм тәмин итү.

90. Энергия бирү һәм яктырту жайланмаларын, төтенне чыгару системасының электр жайланмаларын, автомат янғын сигнализациясе системаларын, янғынга каршы эчке суүткәргечне, лифтларны, казаннар, бойлерлар бүлмәсенен, жылылык пунктларының автоматлаштыру жайланмаларын, яшеннән саклау һәм йорт эчендәге электр челтәrlәре элементларын техник карап тоту һәм ремонтлау, төркөмле электр такталарында һәм бүлүче шкафлардагы кыстыргычларны һәм тоташу урыннарын чистарту, электр жиһазын көйләү.

91. Янғын һәм сак сигнализациясенен эшләми башлаган датчиклары, үткәргечләр һәм жиһазлары торышын тикшерүдә тоту һәм аларны алмаштыру.

Йорт эчендәге газ жиһазы системалары

92. Йорт эчендәге газ жиһазы системасының һәм аның аерым өлешләренен торышын тикшерүне оештыру.

93. Биналарның газдан пычрануын тикшерүдә тоту системаларын техник карап тоту һәм ремонтлауны оештыру.

Биналарда газ туплануга китерә алучы йорт эчендәге газ жиһазының, төтенне чыгару һәм вентиляция системаларының бозылулары һәм төзексезлекләре билгеле булган очракта – аларны бетерү буенча эшләр үткәрүне оештыру.

Лифтлар

94. Диспетчер контроле системасын оештыру һәм диспетчер белән лифт кабинасының элементгә керүен тәмин итү.

95. Лифтны (лифтларны) карауны, техник карап тотуны һәм ремонтлауны тәмин итү.

96. Лифтка (лифтларга) авария хезмәте күрсәтүне тәмин итү.

97. Лифтка (лифтларга) техник карап чыгулар, шул исәптән жиһаз элементларын алыштырганнан соң, үткәрүне тәмин итү.

Чүпүткэргечлэр

98. Чүпүткэргеч өлөшлөрөнөң техник торышын һәм эшкә яраклылыгын тикшерү.

Чүпләнүләр билгеле булган очракта – аларны кичекмәстән бетерү.

99. Чүпүткэргечнең төяү капкачларын, чүп жыю камерасын һәм анын жиһазларын чистарту, юдыру һәм дезинфекцияләү.

100. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләрә планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрән үткөрү.

Вентиляция һәм төтенне чыгару

101. Вентиляция һәм төтенне чыгару системалары жиһазларын техник карап тоту һәм сезонлы идарә итү, системалар жиһазларының һәм элементларының эшкә яраклылыгын билгеләү.

102. Вентиляция жайланмасы эшлэгәндә рөхсәт ителмәгән вибрацияләр һәм тавышнын торышын тикшерүдә тоту, аларның сәбәпләрән билгеләү һәм юк итү.

103. Жылы чормаларны жылытуны, аларга керү урыннары ябылунын тыгызлыгын тикшерү.

104. Вентиляция каналларында һәм шахталарында бушлыкларны юк итү, суырту шахталарындагы шиберларның һәм дроссель-капкачларның, шахталар һәм дефлекторлар өстендәге түбәләрнең төзөксезлекләрән бетерү, кимчелекле суырту рәшәткәләрән һәм аларның ныгытмаларын алыштыру.

105. Суык белән тәмин итү системасы жиһазларының төзөклелеген тикшерү, аларны техник карап тоту һәм ремонтлау.

106. Автомат рәвештә төтенне чыгару системасының төзөк хәлен тикшерүдә тоту һәм тәмин итү.

107. Һава кергән яктан калориферны сезонлы ачу һәм ябу.

108. Металдан эшләнгән суырту каналларының, торбаларының, аслыкларының һәм дефлекторларының коррозиягә каршы буявының торышын тикшерүдә тоту һәм тергезү. Контроль состояния и восстановление антикоррозионной окраски металлических вытяжных каналов, труб, поддонов и дефлекторов.

109. Зыян килгән урыннар һәм бозулар билгеле булган очракта – тергезү эшләрә планын эзерләү (кирәк булган очракта), тергезү эшләрән үткөрү.

Башка эшләр

110. Бинага энергетика (технология) тикшерүе үткөрү.

**3. 1. КҮПФАТИРЛЫ ЙОРТТАГЫ УРЫН МИЛЕКЧЕСЕНЕҢ
УРТАК МӨЛКӨТЕН
КАРАП ТОТУ ҺӘМ РЕМОНТЛАУ БУЕНЧА ӨСТӨМӨ ЭШЛӘР ҺӘМ
ХЕЗМӘТЛӘР ИСЕМЛЕГЕ**

Эшләр төрләре	Кабатланып торы
1. Уртак кулланылыштагы урыннарны карап тоту буенча санитария эшләре	
1.1. Биналарны бәйрәмнәргә әзерләү	елга _____ тапкыр
1.2. Биналарның фасадларын чистарту һәм юу	елга _____ тапкыр
1.3. Фасадларны гидрофоблы яки башка махсус измәләр белән эшкәртү	елга _____ тапкыр
2. Күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәт составына керүче жир кишәрлеген жыештыру	
2.1. Агачларны һәм куакларны кисеп торы	елга _____ тапкыр
2.2. Балалар һәм спорт майданчыкларын, төзекләндерү элементларын чистарту һәм агымдагы ремонтлау	
3. Башка хезмәтләр	

Урын милекчесе белән күпфатирлы
йорт белән идарә итү шартнамәсенә
5 нче кушымта

Форма

20__ елга

Идарә итүче оешма тарафыннан

_____ адресы буенча урнашкан
күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен үтәү турында хисап

Йорттагы уртак мөлкәт составына кермәгән урыннарның гомуми мәйданы
_____ кв.метр.

1. Акчалар хәрәкәте

(сум)

Акчалар (ӨБС аерым күрсәтелә)	Карап тоту	Агым- дагы ремонт- лау	Коммуналь хезмәтләр	Капиталь ремонтлау	Бары- сы
Ел башына бурыч					
Күчерелгән акчалар					
Милекчеләр тарафыннан түләнгән					
Уртак мөлкәтне бирүдән алынган керемнәр					
Тотылган акчалар					
Калган акчалар					
Уртача еллык тариф					

2. Уртак мөлкәтне карап тоту буенча эшләргә
тотылган акчалар статьялары буенча
мониторинг

Чыгымнар статьясы	Уртак мөлкәтне карап тоту буенча эшләр исеме	Үлчәү берәм- леге	Күләм	Тотыл- ган акча сумма- сы, сум
1	2	3	4	5
Эчтәлегә				
Халык гарызнамә- ләре	Халыкның шәхсән һәм телефон буенча тапшырылган гарыз- нәмәләрен үтәү			

1	2	3	4	5
Сезонлы эшлэр	Йорттагы уртак мөлкөтне көзгөкышкы һәм язгы-жэйге чорларда эксплуатациялөүгә эзерлөү			
Техник күзөтчөлөк	Техник караулар, тикшерүүлөр, сынаулар, планлаштыру, эшләр бөясен исәплөү, аларны кабул итү һәм исәпкә алу, документларны алып бару			
Паспорт өстөлө	Паспортистлар, бухгалтерия һәм касса эше			
Территорияне жыештыру	Урам себерүченең ишегалды территориясен һәм газонны жыештыру буенча эше			
Подъездларны жыештыру	Подъездлар жыештыручы эше			
Уртак кулланылыштагы урыннарны электр белән тәмин итү	Подъездларга керү урынын, баскыч урнашкан жирләрне, подвалны яктыртуга тотылган акчалар			
Исәплөү үзөгөнең хезмәтләрө	Фатир хакын исәплөү, квитанцияләр чыгарту, мөгълүматлар базасына хезмәтләр күрсөтү һ.б.			
Авария-диспетчерлык хезмәте тоту	Тәүлек бөе кизү торучы сантехник, электрчы, эретеп ябыштыручы һәм автомобиль белән машина йөртүче составындагы бригаданы карап тоту. Диспетчер эше, элемент хезмәтләрөнө тотылган акчалар			
Йорт белән идарө итү	Халык, подряд оешмалар, коммуналь хезмәтләр күрсөтүче предприятиеләр белән эшләр оештыру, бухгалтерлык, оператив һәм техник исәпкә алуны алып бару, эш башкару			
Гидравлика сынаулары	Гидравлика сынаулары һәм юдыру һәм пресслауга су тоту			
Карап тоту буенча башка чыгымнар	Түбәнө чүптән, кардан чистарту, бозларны вату, чүплекләрне читкә чыгару, транспортка чыгымнар һ.б.			
Капиталь ремонтлау				

1	2	3	4	5
Нигез, подвал, чокырлар, жилләү тишекләре, от-мостка				
Диварлар, бүлемнәр, панель араларындагы жөйләр				
Түшәмәләр				
Түбә, чорма				
Су агып төшә торган торбалар, эчке сүтөшергеч системасы				
Подъезд, тамбур ишекләре				
Подъезд тәрәзәләре				
Уртак кулланылыштагы урыннарда идәннәр				
Вентиляция				
Баскычлар, болдырлар, рәшәткәләр				
Уртак кулланылыштагы урыннар, подъездлар, тамбурлар, коридорлар һ.б.				
Ягып жылыту системасы				
Кайнар су белән тәэмин итү системасы				
Салкын су белән тәэмин итү системасы				
Канализация системасы				
Электр жиһазлары				
Электр үткәргеч				
Тышкы төзекләндерү				
Күздә тотылмаган агымдагы ремонтлау				

1	2	3	4	5
Капиталь ремонтлау				
Ремонтлау төре	Смета нигезендә эшләр исемлеге			
БАРЛЫГЫ				

3. Коммуналь хезмэтлэр өчен түләү

Коммуналь хезмэт төре	1 тариф буенча файдаланган хезмэт күләме, берәмлек	ӨБС белән 1 тариф күләме, берәмлек өчен	Урыннар милекчеләренә 1 тариф буенча күчерелде, сум	Урыннар милекчеләре тарафыннан 1 тариф буенча түләнде, сум	Урыннар милекчеләренә 1 тариф буенча исәпләр нигезендә («плюс» билгесе белән күрсәтелә) бурычлары яки идарә итүче оешманың урыннар милекчеләренә («минус» билгесе белән күрсәтелә) бурычлары, сум	2 тариф буенча файдаланган хезмэт күләме, берәмлек	ӨБС белән 2 тариф күләме, берәмлек өчен	Урыннар милекчеләренә 2 тариф буенча күчерелде, сум	Урыннар милекчеләре тарафыннан 2 тариф буенча түләнде, сум	Урыннар милекчеләренә 2 тариф буенча исәпләр нигезендә («плюс» билгесе белән күрсәтелә) бурычлары яки идарә итүче оешманың урыннар милекчеләренә («минус» билгесе белән күрсәтелә) бурычлары, сум	Урыннар милекчеләренә («плюс» билгесе белән күрсәтелә) яки идарә итүче оешманың урыннар милекчеләренә («минус» билгесе белән күрсәтелә) бурычлары барлыгы, сум

Коммуналь хезмэтләр буенча барлыгы, _____ сум

Идарә итүче оешма житәкчесе _____

Баш бухгалтер _____

М.У.

Урын милекчесе белән күпфатирлы
йорт белән идарә итү шартнамәсенә
6 нчы кушымта

Форма

Күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсе буенча
эшләр сыйфатын бәяләү
акты

_____ шәһәре 200 _ ел, « ___ » _____

Без, түбәндә имза куючылар, идарә итүче оешма вәкилләре

_____ (вазыйфалары, фамилияләре, исемнәре, әти-ләрсенң исемнәре)

Һәм күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренең гомуми жыелышы карары белән вәкаләт бирелгән милекчеләр вәкиле _____, күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәткә, күпфатирлы йорт белән идарә итүгә бәйле документларга карау үткәрдәк, һәм түбәндәгеләр турында әлеге актны төзедәк:

1. Күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне санитар карап тоту буенча идарә итүче оешма эшенең сыйфаты _____ (яхшы, канәгатьләндерерлек, канәгатьләнерлек түгел) буларак бәяләнә.

2. Инженер жиһазлары эшен, авария вакыйгаларын бетерү һәм йортта яшәүчеләр гарызнамәләрен үтәү вакытларын бәяләү: _____ (яхшы, канәгатьләндерерлек, канәгатьләнерлек түгел).

3. Идарә итү шартнамәсе белән билгеләнгән күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карап тоту буенча хезмәтләр һәм эшләрнең кабатланып торуын, күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәткә агымдагы ремонтлау буенча эшләр башкару вакытларын үтәү.

Т/с	Эшләр төрләре	Үлчәү берәмлеге	План	Факт	Искәрмәләр (төгәлләнмәгән эшләр күләме, төгәлләү вакыты)
1	2	3	4	5	6

4. Үткән чорга күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәт торышы үзгәрешләрен бәяләү – элементлар буенча:

5. Йортта яшәүчеләрнең хезмәтләр һәм башкарылган эшләр сыйфатыннан канәгатьлеләген бәяләү (сораштыру нәтижәләре, дәгъвалар саны, бәяләмәләр нигезендә) – хезмәтләр төрләре буенча:

6. Күрсәтелгән эштәге кимчелекләр һәм аларны бетерү вакытлары:

7. Бәяләнә торган чорга идарә итүче оешма эше сыйфатына гомуми бәя:

(ялшы, канәгатьләндерерлек, канәгатьләнерлек түгел)

8. Идарә итүче оешманың шартнамә шартларын бозу өчен штраф санкцияләре күләме _____ тәшкил итә.

Идарә итүче оешма

Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә гомуми жыелышы карары белән вәкаләт бирелгән милекчеләр вәкиле

М.У.

Урын милекчесе белән күпфатирлы
йорт белән идарә итү шартнамәсенә
7 нче кушымта

Форма

Күпфатирлы йорт белән идарә итүче оешманың күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсе буенча бурычларын үтәүгә тикшерү чаралары исемлеге, әлеге чараларны гамәлгә ашыру тәртибенәң кабатланып торуы, вакытлары һәм өстәмә шартлары

Күпфатирлы йорт белән идарә итүче оешманың идарә итү шартнамәсе буенча тикшерелергә тиеш булган бурыч төре	Тикшерүнең кабатланып торуы, вакытлар	Тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибенен өстәмә шартлары	Әлеге тикшерү буенча чараны гамәлгә ашырырга хокукы булган зат
			теләсә кайсы милекче гамәлгә ашырырга хокуклы
			вәкаләтле милекче
			уртак йорт мөлкәтенен кимендә 10% процентына ия булган милекчеләр төркеме

Урын милекчесе белән
күпфатирлы йорт белән идарә
итү шартнамәсенә 8 нче
кушымта

КҮПФАТИРЛЫ ЙОРТ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ БУЕНЧА ЭШЛӘР ҺӘМ (ЯКИ) ХЕЗМӘТЛӘР ИСЕМЛЕГЕ

1. Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2006 ел, 13 август, 491 нче карары белән расланган Күпфатирлы йортта уртақ мөлкәтне карап тоту кагыйдәләре белән күздә тотылган күпфатирлы йортка техник документларны һәм әлеге төр йорт белән идарә итүгә бәйле бүтән документларны Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 ел, 15 май, 416 нчы карары белән расланган Күпфатирлы йортлар белән идарә итү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру кагыйдәләре белән билгеләнгән тәртиптә кабул итү, саклау һәм тапшыру, шулай ук аларны актуальләштерү һәм тергезү (кирәк булган очракта).

2. Күпфатирлы йорттагы урыннарның милекчеләре һәм яллаучылары турында, шулай ук күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәттән шартнамәләр (күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен гомуми жыелышы карары буенча) нигезендә файдаланучы затлар турында мәгълүматны туплау, яңарту һәм саклау, Россия Федерациясенен шәхси мәгълүматларны саклау турында законнары таләпләрен исәпкә алып, электрон рәвештә һәм (яки) кәгазьдә актуаль исемлекләр алып баруны кертеп.

3. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен уртақ мөлкәтен карап тоту һәм ремонтлау мәсьәләләре буенча, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен гомуми жыелышы тарафыннан карау өчен, тәкъдимнәр әзерләү, шул исәптән:

күпфатирлы йорттагы уртақ мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләренен һәм эшләренен минималь исемлеген (алга таба – хезмәтләр һәм эшләр исемлеге) исәпкә алып әзерләү;

хезмәтләр һәм эшләр исемлегенә керүче хезмәтләренә күрсәтү һәм эшләр башкару өчен кирәкле финанс ихтыяжларны, әлеге ихтыяжларны каплау чыганаclarын күрсәтеп (шул исәптән хезмәтләр һәм эшләр базарында бәяләр тәкъдимнәрен, аерым төр эшләренә үтәүгә сметалар карауны исәпкә алып), исәпләү һәм нигезләү;

күпфатирлы йортта капитал ремонтлау (төзекләндерү) үткәрү, шулай ук күпфатирлы йортта кулланылучы энергетика ресурсларының күләмен киметүгә, аларның энергия нәтижәләлеген күтәрүгә юнәлтелгән гамәлләренә тормышка ашыру мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр әзерләү;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен уртақ мөлкәте объектларын башка затларга түләүле нигездә, әлеге йорттагы урыннар милекчеләре өчен аеруча файдалы шартларда, шул исәптән конкурс нигезендә сайлап алу механизмнарын кулланып, файдалануга тапшыру турында тәкъдимнәр әзерләү;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренен уртақ мөлкәтен карап тоту һәм ремонтлау һәм әлеге мөлкәттән

файдалану мәсьәләләре буенча әзерләнгән документлар проектлары белән танышуын тәмин итү, шулай ук әлеге проектлар буенча башлангыч фикер алышуны оештыру.

4. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре тарафыннан, күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсе белән күздә тотылган очрақларда идарә итүче оешма тарафыннан күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре гомуми жыелышының (алга таба – жыелыш) күпфатирлы йорт белән идарә итүгә бәйле мәсьәләләрне каравын оештыру, шул исәптән:

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә үткәреләчәк гомуми жыелыш турында хәбәр итү;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә гомуми жыелышта тәкъдим ителәчәк мәгълүмат һәм (яки) материаллар белән танышуларын тәмин итү;

жыелышта катнашучыларны теркәү өчен кирәкле документларның формаларын әзерләү;

жыелышны үткәрү өчен урыннарны әзерләү, жыелышта катнашучыларны теркәү;

жыелыш тарафыннан кабул ителгән карарларны документлар белән рәсмиләштерү;

жыелышта кабул ителгән карарларны күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә игътибарына житкерү.

5. Жыелыш карары белән расланган хезмәтләр һәм эшләр исемлегенә белән күздә тотылган хезмәтләр күрсәтүне һәм эшләр башкаруны оештыру, шул исәптән:

хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкару ысулын билгеләү;

хезмәтләр һәм эшләрне үтәүчеләр өчен биремнәр әзерләү;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре өчен аеруча файдалы шартларда, күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләрне һәм эшләрне үтәүчеләрне, шул исәптән конкурс нигезендә сайлау;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә уртак мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару шартнамәләре төзү;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре һәм кулланучылары белән коммуналь хезмәтләр күрсәтү шартларын үз эченә сыйдырган шартнамәләр төзү;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына тиешле төрдәге коммуналь хезмәт күрсәтүне тәмин итү максатларында, ресурслар белән тәмин итүче оешмалар белән энергия белән тәмин итү (сату-алу, электр энергиясе (куәте) белән тәмин итү), жылылык белән тәмин итү һәм (яки) кайнар су белән тәмин итү, салкын су белән тәмин итү, су агу, газ белән тәмин итү (шул исәптән баллоннарда көнкүрештә кулланыла торган газ белән тәмин итү) шартнамәләре, шулай ук йорт эчендәге инженер системаларын техник карап тоту һәм ремонтлау шартнамәләре (Россия Федерациясе законнары белән күздә тотылган очрақларда) төзү;

күпфатирлы йорт белән идарә итү максатларына ирешүгә юнәлтелгән бүтән шартнамәләр төзү, әлеге йортта яшәү куркынычсызлыгын һәм уңайлылыгын тәмин итү;

күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүне һәм эшләр башкаруны үтәүчеләрнен элге хезмәтләрне һәм эшләрне башкаруларын тикшерүдә тоту, шул исәптән элге хезмәтләрне һәм эшләрне кабул итүне, шулай ук тиешле булмаган сыйфаттагы хезмәтләр һәм эшләр үткәрү фактларын документлар белән рәсмиләштерү;

хезмәтләр һәм эшләр үтәүчеләр тарафыннан күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләрнен уртак мөлкәтен карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару шартнамәләрнен чыгуы бурычларын бозулары билгеле булган очракта претензияләр, дөгвалар эшен алып бару.

6. Күпфатирлы йорт белән идарә итү эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча дәүләт хакияте органнары һәм жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итү.

7. Күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр һәм эшләр өчен, күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча хезмәтләр һәм эшләрне, коммуналь хезмәтләрне кертеп, исәп-хисапларны оештыру һәм гамәлгә ашыру, шул исәптән:

Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә, күпфатирлы йорттагы уртак мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлауға һәм коммуналь хезмәтләргә чыгымнарны түләү белән бәйле мәжбүри түләүләрне һәм кертемнәрне күчерү;

түләү документларын рәсмиләштерү һәм аларны күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына юллау;

идарә итүче оешманың ресурслар белән тәмин итүче оешмалар белән, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына билгеләнгән тәртиптә тиешле төрдәге коммуналь хезмәт күрсәтүне тәмин итү максатларында ресурслар белән тәмин итү шартнамәләре буенча куелган коммуналь ресурслар өчен, исәп-хисапларны гамәлгә ашыруы;

Россия Федерациясенен торак законнары белән күздә тотылган торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертү буенча бурычын үтәмәгән затларга мөнәсәбәтле претензияләр һәм дөгвалар эшен алып бару.

8. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре, ширкәт һәм кооператив идарә органнары тарафыннан жыелыш карарлары үтәлешен, хезмәтләр һәм эшләр исемлеге үтәлешен, яшәү куркынычсызлыгы һәм уңайлылыгы артуын, шулай ук күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча эшчәнлек максатларына ирешүне тикшерүдә тотуны тәмин итү, шул исәптән:

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренә жыелыш карары һәм күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсе белән билгеләнгән күләмдә һәм кабатланып тору белән күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча бурычларны үтәү турында хисаплар тапшыру;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2010 ел, 23 сентябрь, 731 нче карары белән расланган Эшчәнлекләрнен күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәгълүмат ачу стандарты нигезендә күпфатирлы йорт белән идарә итү буенча эшчәнлек турында мәгълүмат ачу;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен һәм кулланучыларынын гарызнамәләрнен, тәкъдимнәрнен һәм мөрәжәгәтләрнен кабул итү һәм карау;

күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре вәкилләренә хезмәтләр һәм эшләр сыйфатын тикшерүдә тотуны гамәлгә ашыруда, шул исәптән аларны кабул иткәндә, катнашуын тәмин итү.
